

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานการเงิน
และประเภทโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีต่อระดับคุณภาพกำไร
และความสามารถในการทำกำไร

Impact of Change in TFRS for PAEs and Type of Ownership
Structure on Earnings Quality and Profitability Ratio

พิฐุชญ์ คานะโกะ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

“ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานทางการเงิน และประเภทโครงสร้างผู้ถือหุ้น ที่มีต่อระดับคุณภาพกำไร และความสามารถในการทำกำไร”

ดร.พิรุชญาณ์ คานโกะ สาขาวิชาการบัญชี
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการรายงานทางการเงินในช่วงปี 2557 – 2563 ของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย; 2) ระดับคุณภาพกำไรและระดับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 – 2563; และ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 35 บริษัท โดยใช้งบการเงินรวมประจำปี 2557 – 2563 โดยใช้โมเดล Modified Jones Model การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า: 1) ผู้บริหารส่วนใหญ่เลือกที่จะลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและจะเปิดเผยรายการผลกระทบเท่าที่จำเป็น โดยแสดงผลกระทบที่เกิดขึ้นเฉพาะรายการที่เห็นว่ามีสาระสำคัญและปรับปรุงในกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรต้นงวดสำหรับรายการปรับปรุงย้อนหลังในงบการเงินงวดก่อนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี แสดงเป็นรายการต่างหากในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ซึ่งพบว่ารายการส่วนใหญ่ปรากฏในปี 2562 และ 2563 จากการบังคับใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS 15, TFRS 7 และ TFRS 9, TAS 32; 2) ในช่วงก่อนที่มีการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี จะมีความผันผวนของการรับรู้รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (DAC) และมีแนวโน้มว่ารายการคงค้างที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารจะมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ หลังจากที่มีการบังคับใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน อย่างไรก็ตาม พบว่าระดับคุณภาพกำไรที่แสดงในแต่ละปี ช่วง 2557 – 2563 ไม่พบว่ามีรายการคงค้างที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (DAC) แตกต่างกันในแต่ละปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%; ในขณะที่งบการเงินสะท้อนให้เห็นว่าในช่วงปี 2557 – 2560 ธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) ในอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อมีสถานการณ์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในปี 2562 – 2563 และสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด 19 ทำให้อัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์มีความผันผวนค่อนข้างมาก; 3) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่แตกต่างกัน และกลุ่มธุรกิจ ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อระดับคุณภาพกำไร ($\alpha = 0.05$) แต่กลับพบว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีมีผลกระทบเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) ในขณะที่

โครงสร้างผู้ถือหุ้น กลุ่มธุรกิจและขนาดธุรกิจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$)

คำสำคัญ: ระดับคุณภาพกำไร; ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี; ความสามารถในการทำกำไร; โครงสร้างผู้ถือหุ้น

“Impact of Change in TFRS for PAEs and Type of Ownership Structure on Level of Earnings Quality and Profitability Ratio”

*Dr.Pitachaya Kaneko, Accounting Department
Faculty of Business Administration,
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon***

ABSTRACT

The objective of this paper is to study: 1) Impact of change in TFRS for PAEs during 2014 – 2020 for annual reports of Agriculture Business and Foods from SET; 2) Level of earnings quality and profitability ratio of Agriculture Business and Foods from SET during 2014 - 2020; and 3) Factors affecting on level of earnings quality and profitability ratio of Agriculture Business and Foods from SET during 2014 – 2020. Data was collected from 35 firms by using Consolidated Financial Statement Annual Report by using Modified Jones Model. This research results used SPSS software for analyses Descriptive Statistics and Multiple Regression Analysis.

The results showed that: 1) Almost CEO has chosen to reduce the impact of change in TFRS and report only necessary impact. They showed the only materiality of professional judgement by adjusted in the impact of unappropriated retained earnings at the beginning periods for adjusted separate entry in Change in Financial Position Statement. This result also showed that almost items during 2019 and 2020 have more impact from change in TFRS 15, TFRS 7, TFRS 9, and TAS 32; and 2) Before TFRS for PAEs have impact (published), It showed the effects of fluctuation on Discretionary Accrual (DAC). It trends to decrease in Discretionary Accrual after TFRS for PAEs have published for many years. However, it showed that level of earnings quality by using DAC between 2014 – 2020 was not significant at $\alpha = 0.05$ or level of significant at 95%. While the consolidated financial statements during 2014 – 2017, Agriculture Business and Foods have increasing in ROA continuously. However, after situations of impact from changing TFRS in 2019 – 2020 and situation of Corona Virus 2019 have effect on the fluctuation of ROA decreasingly.; and 3) the effect of change in TFRS for PAEs and type of ownership structures and group of businesses have no impact on level of earnings quality at significant level ($\alpha = 0.05$). However, the effect of change in TFRS for PAEs has negative impact on return on assets (ROA) at significant level ($\alpha < 0.01$). While, type of ownership structure, group of businesses and firm size have positive impact on ROA at significant level ($\alpha < 0.05$)

Keywords: Level of Earnings Quality; The Impact of Change in TFRS for PAEs; Profitability Ratio; and Type of Ownership Structure

ไม่มีเนื้อหาจากต้นฉบับ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
สารบัญตาราง	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.5 กรอบแนวคิดงานวิจัย	5
1.6 กรอบแนวคิดของงานวิจัย	3
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 ภาพรวมธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเครื่องดื่ม	16
2.3 ภาพรวมมาตรฐานการบัญชีไทยและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	16
2.4 ความสามารถในการทำกำไร	23
2.5 โครงสร้างผู้ถือหุ้น	24
2.6 สมมติฐานงานวิจัย	25
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
3.3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ค่าสถิติเชิงพรรณนา	31
4.2 ค่าสถิติเชิงอนุมาน	32
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	40
5.2 อภิปรายผล	43
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้	43

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม	27
4.1	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด (N = 245)	31
4.2	แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อนของ Pearson	33
4.3	Model Summary ^b	33
4.4	แสดงสถิติพื้นฐานของ DAC ในแต่ละปี	34
4.5	แสดงค่าความแปรปรวนของ DAC ในแต่ละปี	35
4.6	ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยหพคุณ 1	36
4.7	ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยหพคุณ 2	37
4.8	ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยหพคุณ 3	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดสำหรับงานวิจัย	5
2.1 ภาพรวมมาตรฐานรายงานทางการเงิน	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีไทย (Thai Accounting Standard) และมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย (Thai Financial Reporting Standards: TFRS) เป็นแนวทางในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ที่ช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักลงทุน เพื่อใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ มาตรฐาน TFRS มีความสำคัญในการสะท้อนรายการเชิงเศรษฐกิจของธุรกิจที่สะท้อนฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของกิจการ ที่เป็นแนวทางเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบกันได้ ตัดสินใจในอนาคตได้อย่างถูกต้อง เป็นแนวทางเดียวกันภายใต้กรอบแนวคิดมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงิน โดย TFRS จะกำหนดแนวทางในการรับรู้ การวัดมูลค่าของรายการธุรกรรมต่าง ๆ ในงบการเงินที่ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับกระแสเงินสดในอนาคตที่จะได้รับ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560)

เพื่อให้การพัฒนาด้านมาตรฐานการบัญชีมีความต่อเนื่องและทัดเทียมมาตรฐานสากล สภาวิชาชีพบัญชีได้มีการพัฒนามาตรฐานการบัญชีและปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นการบัญชีที่เป็นมาตรฐานบัญชีเดียวกันทั่วโลก (Global Accounting) มาตรฐาน TAS และ TFRSs เป็นแนวทางที่ใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงินสากล เพื่อช่วยให้นักลงทุนในตลาด (Capital Market Investors) สามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจ หรือเปรียบเทียบกันได้ทั่วโลก ภายใต้ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่เหมาะสม รวมถึงความเข้าใจได้ (Understandability) อันเป็นลักษณะเชิงคุณภาพเสริม โดยมีเนื้อหาการเปิดเผยรายงานทางการเงินที่มีความครบถ้วนและเท่าเทียมกันในการได้รับข้อมูลเทียบเท่าฝ่ายบริหารในการตัดสินใจได้อย่างครบถ้วนและเพียงพอ นโยบายการพัฒนาด้านมาตรฐานวิชาชีพไทย มุ่งเน้นการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามมาตรฐานสากลและจะมีการบังคับใช้มาตรฐานหลังจากที่มาตรฐานสากลบังคับใช้แล้วประมาณ 1 ปี หลังจากมาตรฐานสากลได้บังคับใช้แล้ว โดยจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามมาตรฐานและคณะทำงาน รวมถึงคณะกรรมการในการจัดทำมาตรฐานรายงานทางการเงิน รวมถึงการพัฒนาและให้ความรู้แก่นักบัญชี ผู้สอบบัญชีและผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อเปรียบเทียบมาตรฐานรายงานทางการเงินในปัจจุบัน จะพบว่าแนวคิดและนโยบายทางการบัญชีในปัจจุบันจะมุ่งเน้น การวัดมูลค่าและการรับรู้รายการเกี่ยวกับ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ และค่าใช้จ่าย ตามรายการเชิงเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ตามมาตรฐานการบัญชี โดยให้ความสำคัญกับ 1) การวัดมูลค่าทางบัญชีที่มุ่งเน้นมูลค่ายุติธรรม (Fair Value Accounting) มากกว่าการใช้ราคาทุนเดิมที่เป็นเงินลงทุนในอดีต (Historical Cost Accounting); 2) การเปิดเผยรายการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอต่อการตัดสินใจภายใต้การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (Professional Judgment) และการบัญชีตามความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting) ต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย ตาม

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน (Qualitative Characteristics) อันเป็นองค์ประกอบสำคัญการพัฒนามาตรฐานการบัญชีไทยตามกรอบแนวคิดสำหรับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Conceptual Framework)

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว มีผลกระทบต่อทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อธุรกิจบริษัทมหาชนและบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นจำนวนมาก เช่น การรับภาระต้นทุนเกี่ยวกับการจัดทำและนำเสนองบการเงินที่เพิ่มขึ้น เช่น การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในการจัดทำงบกระแสเงินสด หรือการวัดมูลค่าและการรับรู้รายการซึ่งมุ่งเน้นการวัดมูลค่ายุติธรรม (Fair Value) ที่มากกว่าแนวคิดการวัดมูลค่าราคาทุนเดิม (Historical Cost) รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลอื่น ๆ เช่น กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (Other Comprehensive Income) การรับรู้รายได้ การรับรู้ต้นทุนการกู้ยืม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน การด้อยค่าของสินทรัพย์ งบจำแนกตามส่วนงาน และเกณฑ์การจัดทำงบการเงินรวม หมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับสาระสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน รวมถึงการพัฒนาความรู้ของผู้ทำบัญชีของธุรกิจ หรือการใช้บริการของสำนักงานบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ก็มีค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นตามธุรกรรมของธุรกิจ ทำให้กิจการต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น

ผลกระทบของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่สำคัญ ซึ่งมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ได้แก่ TAS 7 เรื่องงบกระแสเงินสด ซึ่งมีการปรับปรุงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดทำและการเปิดเผยงบกระแสเงินสดและงบกระแสเงินสดรวม มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ ในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีเป็นมาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS15 เรื่อง รายได้ตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า มาตรฐานการบัญชี TAS 41 เรื่องเกษตรกรรม ซึ่งมีการระบุให้กิจการที่มีสินทรัพย์ทางชีวภาพและมีการเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพมีการรับรู้รายได้ และมูลค่าสินทรัพย์ตามหลักมูลค่ายุติธรรม และรับรู้รายได้ ณ จุดเก็บเกี่ยวแทนเมื่อขาย ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการบังคับใช้มาตรฐาน TFRS 13 เรื่องมูลค่ายุติธรรม ซึ่งให้คำนิยามและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าและการรับรู้มูลค่ายุติธรรม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูล นอกจากนี้ ยังมีมาตรฐานด้านสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ที่จะมีการบังคับใช้ในปี 2562 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีเรื่องรายได้ ตาม TFRS 15 แทนการใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ และ TAS 11 เรื่องงานก่อสร้าง ซึ่งจะถูกลบเลิก อันมีผลทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางการบัญชี ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรของกิจการ รวมถึงการบังคับใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน เรื่องตราสารทางการเงิน ซึ่งจะบังคับใช้สำหรับงบการเงินปี 2563 ในขณะที่มาตรฐานสากลมีการบังคับใช้แล้วและเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งในบางธุรกิจได้มีการนำมาปรับใช้ก่อนประกาศบังคับใช้ ซึ่งผลจากการปฏิบัติตามมาตรฐานเหล่านี้ ทำให้การดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรเปลี่ยนแปลง และมีผลกระทบต่อความคิดเห็นลงทุนสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพกำไรจากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ซึ่งนักวิชาการเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะช่วยให้ข้อมูลทางการเงินที่รายงานการเชิงเศรษฐกิจและมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุนมากยิ่งขึ้น โดยมาตรฐานการบัญชีมีการกำหนดให้ผู้บริหารมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแสดงเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี หรือมาตรฐานการบัญชีในกำไรสะสมต้นงวดในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีให้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วโลกเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกัน เช่น มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานไทยสู่สากล โดยประเทศไทยมีการปรับใช้มาตรฐานสากล TFRSs และได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เช่น ยกเลิก TAS 18 รายได้ และมาใช้ TFRS 15 แทน และในปี 2563 มีการใช้มาตรฐานตราสารทางการเงิน TFRS 7, 9 และ TAS 32 การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานดังกล่าวจะช่วยลดทางเลือกในการปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกัน และการเลือกนโยบายบัญชีของกิจการ ควรเลือกอย่างเหมาะสมและสามารถสะท้อนรายการเชิงเศรษฐกิจของกิจการที่แท้จริง และช่วยให้ผู้อ่านงบการเงินสามารถเข้าใจการดำเนินงานของกิจการได้อย่างถูกต้อง

ในแง่ของผลประโยชน์ของการตัดสินใจ คือ การใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจ โดยการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ และสามารถเพิ่มเงินลงทุน จากการที่มีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ ประกอบกับการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนในการสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ของการรายงานทางการเงิน การกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะช่วยให้การระดมเงินลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติโดยเฉพาะนักลงทุนสถาบัน ทำให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตและสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้กับประเทศ ผลกระทบเชิงบวกในการพัฒนามาตรฐานดังกล่าว เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้มาตรฐานการบัญชีเดียวกันซึ่งช่วยให้นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลรายงานทางการเงินเปรียบเทียบกันได้ทั่วโลก มาตรฐานมีแนวปฏิบัติที่สะท้อนรายการเชิงเศรษฐกิจที่แท้จริงของธุรกิจ อันเป็นผลดีต่อการสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย และการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน นักลงทุนจะสามารถใช้ข้อมูลที่ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและเปรียบเทียบกันได้ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน และช่วยให้ธุรกิจสามารถนำเสนอข้อมูลรายงานทางการเงิน เพื่อประโยชน์ในการขอสินเชื่อ หรือการขยายธุรกิจ เช่น การจัดทำและนำเสนอของกระแสเงินสด งบการเงินรวม หรืองบจำแนกตามส่วนงาน ซึ่งช่วยให้สถาบันการเงิน สามารถพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อได้มากขึ้น เนื่องจากได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในขณะที่นักบัญชีก็จะสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาชีพและก้าวไปสู่ นักบัญชีมืออาชีพที่สามารถปฏิบัติงานในภูมิภาคอาเซียนหรือแม้แต่ทั่วโลก ซึ่งสร้างชื่อเสียงและความเชื่อมั่นให้กับตลาดทุนของไทย รวมถึงความเพิ่มขึ้นของการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ อันส่งเสริมเสถียรภาพเศรษฐกิจของไทยให้มั่นคงแข็งแรง และตอบสนองต่อแนวคิดในยุคไทยแลนด์ 4.0

ในมุมมองของนักลงทุน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีที่มีการทบทวนมาตรฐานทุกปี เพื่อให้สามารถสะท้อนรายการเชิงเศรษฐกิจที่แท้จริงของธุรกิจ และนำเสนอข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอต่อการตัดสินใจในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นกระแสเงินสดสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินในอนาคต จำเป็นต้องมีข้อมูลจากการวัดมูลค่ารายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายและส่วนของผู้ถือหุ้นที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริง จะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นกับนักลงทุนโดยเฉพาะตลาดอาเซียนที่จำเป็นต้องมีการระดมทุนจากต่างประเทศ และต้องการใช้ข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจทั้งระยะสั้นและระยะยาว การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการบัญชี การวิเคราะห์ข้อมูลรายงานทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าใจคุณภาพของกำไรของกิจการทั้งการใช้เกณฑ์คงค้างและเกณฑ์เงินสด จะเป็นประโยชน์ที่ช่วยให้ผู้ซึ่งงบการเงินทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายการเชิงเศรษฐกิจที่ช่วยให้การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากงานวิจัยในอดีต เช่น กรณีศึกษาของ Enron และ WorldCom ที่ล่มสลาย เนื่องจากการขาดการวิเคราะห์สัญญาณเตือนภัยจากข้อมูลงบการเงิน และการบิดเบือนรายการของกิจการ โดยขาดการกำกับดูแล

กิจการที่ดี ผลกระทบจากการตกแต่งตัวเลขทางการเงิน ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่นักลงทุน และการสร้างความเชื่อมั่นในตัวผู้สอบบัญชีและฝ่ายบริหารของกิจการ (Schipper, 2005) โดยมีสาเหตุมาจากการวิเคราะห์เพียงแค่ตัวเลขกำไร (Accounting Numbers) จากผลการดำเนินงานและเงินปันผล โดยขาดการพิจารณาคุณภาพกำไร กำไรต่อหุ้น ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ รวมถึง สัดส่วนโครงสร้างของเงินทุน หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี หลักการเปิดเผยข้อมูลตามลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี อันที่จะช่วยให้ให้นักลงทุนสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ ภายใต้ข้อจำกัดของมาตรฐานการบัญชี ในการพิจารณากลุ่มอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารของไทย เป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้กับประเทศค่อนข้างมาก และมีชื่อเสียงไปทั่วโลก ยังคงมีความต้องการในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าด้านนวัตกรรมทางการอาหาร และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนและสังคม สินค้าเกษตรและแปรรูปของไทย ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและการลงทุนให้เป็นธุรกิจที่สร้างความมั่นคงให้กับประเทศ เนื่องจากประเทศไทยได้รับการยอมรับว่า เป็นแหล่งวัตถุดิบและผลผลิตทางการเกษตรและอาหารที่ติดอันดับโลก และสามารถสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขัน และติดอันดับต้น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน ที่ต่างประเทศให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวและใช้บริการต่าง ๆ อันส่งผลให้มีรายได้เข้าสู่ประเทศ และทำให้ผลิตภัณฑ์และบริการเป็นที่ยอมรับทั่วโลก และสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาผลกระทบการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานรายงานทางการเงิน ของกิจการกลุ่มเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอาหาร เนื่องจากได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี กลุ่มเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอาหาร เมื่อมาตรฐานนี้มาบังคับใช้ อันส่งผลต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการที่เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมีสาระสำคัญ รวมถึงผลกระทบจากมาตรฐานฉบับอื่น ๆ ทำให้สะท้อนเกี่ยวกับระดับคุณภาพของกำไรและความสามารถในการทำกำไรของกิจการกลุ่มเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งเป็นธุรกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ความยั่งยืนและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชาติ ในงานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลสองส่วนคือ การวิเคราะห์ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี และการรายงานทางการเงิน โดยการวิเคราะห์ SWOT โดยการเก็บ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสอบถามฝ่ายบริหารของกิจการ การวิเคราะห์กระแสเงินสดของกลุ่มอุตสาหกรรม และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน ปี 2557 – 2563

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ในช่วงปี 2557 – 2563 ของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพกำไรและระดับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 - 2563

1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

เป็นงานวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้าน มาตรฐานวิชาชีพและแนวปฏิบัติทางการบัญชีของหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล เช่น สภาวิชาชีพ กรม พัฒนารัฐกิจ เป็นต้น

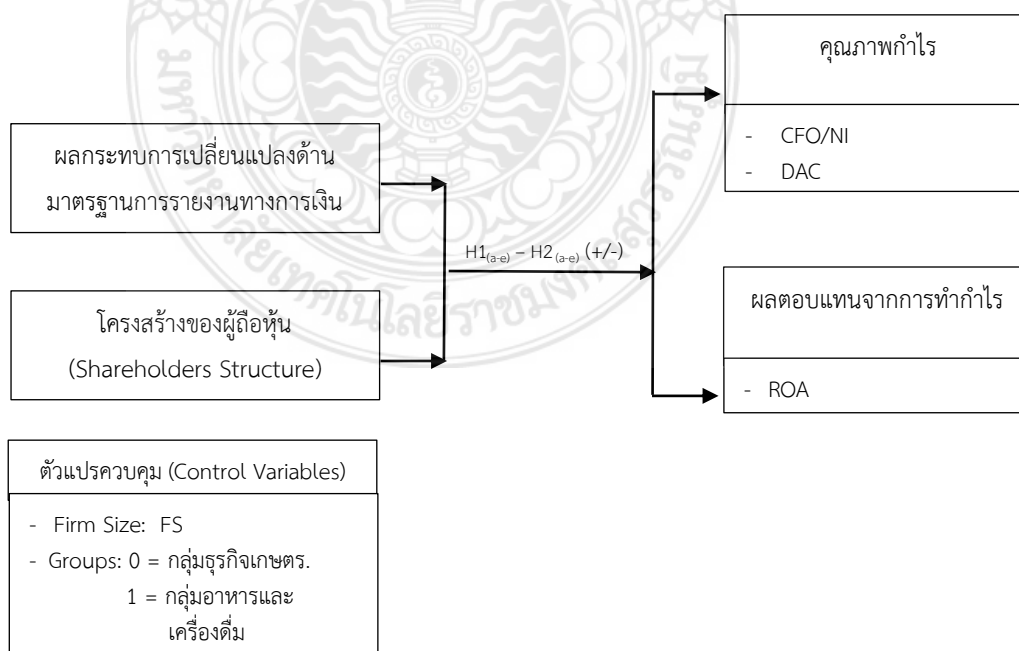
การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) สำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลงบการเงินที่นำส่งกรมพัฒนารัฐกิจ ในช่วงปี 2557 – 2563 กลุ่ม AGRO จำนวน 35 บริษัท โดยใช้ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน ข้อมูลเชิงปริมาณจากงบการเงิน การวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) เช่น ข้อมูลร้อยละ อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Pearson Correlation) การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจน กระทั่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจเกษตร และกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม

1.5 กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น นำมาสู่การแสดงกรอบแนวคิดในงานวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดสำหรับงานวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานรายงานทางการเงิน หมายถึง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี การแก้ไขข้อผิดพลาดรายการทางบัญชีอย่างมีสาระสำคัญ ซึ่งมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กำหนดให้มีการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลังเพื่อเปรียบเทียบและปรับปรุงในกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรต้นงวดในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงงบแสดงฐานะการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและการแก้ไขข้อผิดพลาด

โครงสร้างของผู้ถือหุ้น หมายถึง กลุ่มของผู้ถือหุ้นสามัญส่วนใหญ่ที่ลงทุนในหุ้นสามัญ และสามารถรวมตัวเป็นผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่และมีอำนาจในการควบคุมกิจการ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริษัทจำกัด ซึ่งผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่อยู่ในรูปของกิจการนิติบุคคล กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีนามสกุลเดียวกัน เรียกว่า กลุ่ม Family Firm และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มผสม ระหว่างกลุ่มบริษัท และสถาบันการเงิน หรือกลุ่ม Family Firms และสถาบันการเงิน ซึ่งในแต่ละกลุ่มก็จะมีวิธีการเลือกนโยบายการบัญชีที่มีความแตกต่างกัน

คุณภาพกำไร (Earnings Quality) หมายถึง กำไรที่แท้จริงที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลประกอบการของกิจการได้อย่างน่าเชื่อถือตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และเป็นกำไรที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างเพียงพอต่อการประกอบธุรกิจของกิจการทันเวลา

รายการคงค้าง (Total Accruals) หมายถึง การรับรู้รายการตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งประกอบด้วยรายการตามเกณฑ์คงค้างปกติที่สามารถเปลี่ยนเป็นกระแสเงินสดได้ และเกณฑ์คงค้างเกินปกติ ซึ่งคำนวณได้จากผลต่างระหว่างกำไรสุทธิประจำงวดและกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

ผลตอบแทนจากการทำกำไร หมายถึง ผลการดำเนินงานที่ได้จากการประกอบธุรกิจในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA)

ขนาดของกิจการ (Firm Size) หมายถึง ขนาดของกิจการที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลุ่มธุรกิจ (Groups) หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่ดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในงานวิจัยนี้เปรียบเทียบกลุ่มธุรกิจ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธุรกิจเกษตร และกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มของบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 35 บริษัท โดยใช้ข้อมูลงบการเงินประจำปี 2557 - 2563

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและคุณภาพกำไรของธุรกิจ เกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 ภาพรวมธุรกิจเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม
- 2.3 ภาพรวมมาตรฐานการบัญชีไทยและมาตรฐานรายงานทางการเงิน
- 2.4 ความสามารถในการทำกำไร
- 2.5 โครงสร้างผู้ถือหุ้น
- 2.6 สมมติฐานงานวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร เป็นเรื่องของการบริหารจัดการกำไร จากการเลือกนโยบายการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารและการใช้กลยุทธ์ของฝ่ายบริหาร รวมถึงวิธีปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่ให้แนวทางในการเลือกปฏิบัติ ซึ่งการใช้วิจารณญาณของฝ่ายบริหารที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลงบการเงิน ซึ่งผู้บริหารที่คำนึงถึงความสำคัญของนักลงทุน (Capital Market Users) จะให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ โปร่งใส และสามารถใช้ในการตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ ในขณะที่ผู้บริหารบางกลุ่มเลือกที่จะเปิดเผยข้อมูลโดยอาศัยดุลยพินิจ เพื่อให้เปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามที่ฝ่ายบริหารอยากให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของฝ่ายบริหาร โดยไม่สนใจข้อเท็จจริงที่กิจการเป็น ซึ่งทำให้ผู้ใช้งบการเงินอาจเข้าใจผิดพลาด หรือตัดสินใจไม่ถูกต้อง (สมชาย สุภัทรกุล 2548)

การจัดการกำไร ถ้ามีการจัดการอย่างเหมาะสม รายการดังกล่าวถือเป็นการตกแต่งกำไรที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับนักลงทุนในตลาดเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ แต่ถ้าหากมีการจัดการกำไรอย่างไม่เหมาะสม หรือต้องการตกแต่งกำไรเพื่อวัตถุประสงค์ของฝ่ายบริหาร อันเกิดจากการเลือกปฏิบัติตามนโยบายการบัญชีที่ไม่เหมาะสม และเลือกช่องโหว่จากทางเลือกที่มาตราฐานการบัญชีเปิดช่องให้ปฏิบัติรายการดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งรายการนี้ถูกเรียกว่า การตกแต่งตัวเลขทางการเงิน (Creative Accounting) เป็นกระบวนการการเปลี่ยนแปลงรายการการวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชีเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงงบการเงินจากสิ่งที่ควรจะเป็นไปสู่สิ่งที่ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำงบการเงินต้องการให้เห็นในรายงานทางการเงิน รวมทั้งเป็นกระบวนการสร้างรายการธุรกิจเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการบัญชีที่ต้องการแทนการเปิดเผยข้อมูลตามหลักความสม่ำเสมอและความเป็นกลางเพื่อประโยชน์ของผู้ลงทุนเป็นหลัก (วรศักดิ์ ทูมมานนท์ 2543, สุदारัตน์ แจ้งใจดี 2559)

โดยส่วนใหญ่มุมมองของการตกแต่งตัวเลขทางการเงิน ถูกมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงิน และถูกมองในทางที่ไม่ดี เพราะทำให้เกิดการเข้าใจผิดในผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินที่แท้จริงของกิจการ มีการบิดเบือนข้อมูลไปจากความเป็นจริง และอาจทำให้ความน่าเชื่อถือของกิจการลดลงและถูกประเมินมูลค่ากิจการที่สูงเกินไปกว่าความเป็นจริง (Mulford and Comiskey, 1996; Mckee, 2005)

ดังนั้น ในมุมมองของการจัดการกำไร เป็นการปรับแต่งตัวเลขทางการเงินบัญชีในการรายงานทางการเงินเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นไปตามความต้องการของผู้มีหน้าที่จัดทำและนำเสนองบการเงินต้องการอันไม่เป็นการสะท้อนรายการเชิงเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการและมีผลต่อความน่าเชื่อถือของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

หลักการพื้นฐานที่ใช้ในการจัดการกำไร คือการแยกแยะองค์ประกอบของรายการคงค้างทั้งหมด (Total Accruals) ออกเป็นรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals) และรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Non-Discretionary Accruals) โดยกำหนดตัวแบบที่ใช้ในการวัด ดังนี้

$$TA_t = \Delta CA_t - \Delta CASH_t - \Delta CL_t + \Delta DCL_t - DEP_t \quad \text{--- (1)}$$

โดยที่ TA_t หมายถึง รายการคงค้างรวม (Total Accruals)

ΔCA_t หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียน

$\Delta CASH_t$ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

ΔCL_t หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินระยะยาว

ΔDCL_t หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดใน 1 ปีและการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียนอื่นของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด

DEP_t หมายถึง ค่าเสื่อมราคาที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในปีปัจจุบัน

สำหรับสมการนี้ใช้กับรายการที่แสดงฐานะการเงิน และสำหรับกระแสเงินสด แสดงในสูตรที่ 2 ดังนี้

$$TA_t = NI_t - CFO_t \quad \text{--- (2)}$$

โดยที่ TA_t หมายถึง รายการคงค้างรวม

NI_t หมายถึง กำไรสุทธิก่อนหักรายการพิเศษ

CFO_t หมายถึง กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

แนวทางในงานวิจัยนี้ ใช้แนวทางในการวิเคราะห์กระแสเงินสด เนื่องจากเกณฑ์ในการวิเคราะห์จากงบแสดงฐานะการเงินมีข้อจำกัด ดังนั้น จึงใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์กระแสเงินสด คุณภาพของกำไร เป็นความสามารถในการทำกำไรในการสะท้อนกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร คุณภาพกำไร หรือกำไรที่เกิดในช่วงเวลาที่สอดคล้องกับช่วงเวลาของการเกิดกระแสเงินสดพอดี หรือ หันถึงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของกำไรทางการบัญชี (Accounting Incomes) และกำไรในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Incomes) (สุภารัตน์ แจ่มใจดี 2559) นอกจากนี้ คุณภาพกำไร

หมายความถึงกำไรที่แท้จริง (Real Earnings) อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามปกติ แล้วสามารถเปลี่ยนเป็นกระแสเงินสดที่เพียงพอมาบริหารจัดการธุรกิจอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สินที่เสื่อมค่าได้ และเป็นกำไรที่เกิดมาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำหรือเป็นปกติของธุรกิจ รวมทั้งกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรที่ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2543) ความหมายของคุณภาพกำไร ยังรวมไปถึงการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิและกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี รายการพิเศษ เหตุการณ์ หรือรายการไม่ปกติ หรือเกิดขึ้นไม่บ่อยที่มีผลต่อกำไรสุทธิ หรืออธิบายได้อีกนัยหนึ่ง คือความแตกต่างระหว่างกำไรทางการบัญชีที่จัดทำตามเกณฑ์คงค้างและเกณฑ์เงินสด

2.1.2 การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

การประพฤติหรือปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีจึงมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร โดยการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีประกอบด้วย 1) คุณภาพของงาน; 2) ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน; และ 3) เทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากประสิทธิภาพการทำงานถือเป็นหัวใจสำคัญของการประสบความสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้า และการประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจเห็นความสำคัญและประโยชน์ของระบบการจัดทำบัญชี เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีมีบทบาทที่สำคัญทางธุรกิจ จึงจำเป็นต้องได้ข้อมูลทางบัญชีที่เชื่อถือได้และมีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยมาตรฐานในการจัดทำบัญชีที่ดี บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัญชีหรือที่เรียกว่า “นักบัญชีที่ดีหรือนักบัญชีมืออาชีพ” จะต้องมีคุณสมบัติในด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยันอดทน ความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน ความรู้แน่นภาคทฤษฎีซึ่งสามารถประยุกต์ใช้เข้ากับธุรกิจได้ การเปิดรับเทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสาร และสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา และความมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ จึงจะนำพาให้องค์กรประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จรรยาบรรณปฏิบัติงานทางการบัญชี เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับประมวลความประพฤติหรือวิธีปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนต้องยึดถือ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ และเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีกรอบความประพฤติที่สอดคล้องกับศีลธรรม และหลักการครองชีพให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณชน เพื่อความน่าเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณจึงเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน เพราะถ้าบุคลากรในองค์กรขาดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแล้ว โอกาสที่องค์กรจะเจริญเติบโตก้าวหน้าก็ลดน้อยลงเช่นกัน ในขณะที่โอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวกลับมากขึ้น ซึ่งหากบุคคลใดไม่มีคุณธรรมเป็นหลักเบื้องต้นแล้ว เป็นการยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนเองและวิชาชีพนั้นๆ ได้ (อมรา เล็กเริงสินธุ์, 2556) ดังนั้น หากนักบัญชีปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณเป็นอย่างดี ก็จะส่งผลต่อข้อมูลในการจัดทำบัญชี และนำเสนองบการเงินเพื่อรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างถูกต้อง เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้รายงาน หากมีการนำเสนองบการเงินที่ผิดพลาด อาจสร้างความเสียหายอย่างมากต่อบริษัท รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้งบการเงินของบริษัทฉะนั้นนักบัญชีจึงต้องเป็นผู้ที่รู้จักคิดพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆ ให้รอบคอบตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพจึงถือเป็นการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.1.3 การใช้ดุลยพินิจเรียงผู้ประกอบวิชาชีพ

การใช้ดุลยพินิจเรียงผู้ประกอบวิชาชีพตามแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชี (2555) หมายถึง การนำเอาการฝึกอบรม ความรู้ และประสบการณ์ในบริบทของมาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชี และข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไปใช้ในการตัดสินใจอย่างรอบรู้ในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ รวมถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความสามารถในการตั้งข้อสงสัย การใช้ วิจารณ์ญาณในการประเมินสถานการณ์ ที่อาจชี้ให้เห็นถึงการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง หรือที่อาจ เกิดขึ้นจากข้อผิดพลาดหรือการทุจริต และการประเมินอย่างระมัดระวัง การใช้ดุลยพินิจเรียงผู้ประกอบ วิชาชีพมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากการตีความข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องและ มาตรฐานการบัญชีและการตัดสินใจอย่างรอบคอบที่จำเป็นไม่สามารถกระทำได้ หากไม่มีการนำความรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่างๆ การใช้ดุลยพินิจเรียงผู้ ประกอบวิชาชีพมีความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ดุลยพินิจเรียงผู้ประกอบวิชาชีพในสถานการณ์ เฉพาะใดๆ ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง หลักฐาน และสถานการณ์ที่นักบัญชีทราบ การ ปรัชญาหรือในเรื่องต่างๆ ที่ยาก หรือมีข้อโต้แย้งในระหว่างการทำงานทั้งภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และระหว่างกลุ่มผู้ปฏิบัติงานกับกลุ่มอื่นในระดับที่เหมาะสม ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกสำนักงาน

การใช้ดุลยพินิจเรียงผู้ประกอบวิชาชีพตามแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชี (2555) หมายถึง การนำเอาการฝึกอบรม ความรู้ และประสบการณ์ในบริบทของมาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการ บัญชี และข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไปใช้ในการตัดสินใจ

2.1.4 รูปแบบของการจัดการกำไร

รูปแบบของการจัดการกำไรในงานวิจัยนี้ ใช้แนวทางการศึกษาตามแนวทางของ Modified Jones Models เป็นแนวทางในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร เพื่อหากำไรตามเกณฑ์คงค้าง (Total Accrual : TA) และกำหนดรูปแบบตามแนวทางของ Mulford and Comiskey (1996) ได้แก่ การเพิ่มกำไรในงวดปัจจุบันให้สูงขึ้น หรือเลื่อนการรับรู้รายได้ในงวดปัจจุบันออกไปโดยไม่สนใจว่า รายการเชิงเศรษฐกิจเกิดขึ้นหรือไม่ หรือการจงใจแสดงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ให้สูง หรือต่ำกว่าความเป็นจริงอย่างมีสาระสำคัญ จงใจบิดเบือนให้เข้าใจผิด การหลีกเลี่ยงการบันทึกค่าใช้จ่าย ในงวดปัจจุบัน รับรู้เป็นสินทรัพย์ทั้งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจตามคำนิยามของสินทรัพย์ รวมถึงการ เปลี่ยนแปลงนโยบายทางการบัญชีตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร โดยไม่สะท้อนผลการดำเนินงาน หรือฐานะการเงินที่ แท้จริงของกิจการ การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางการบัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ของผู้บริหาร ใช้การเปลี่ยนแปลง ประมาณการบัญชีเพื่อเพิ่มผลกำไรของงวดปัจจุบันเป็นสำคัญ การจัดประเภทรายการที่ไม่ถูกต้อง เช่น จัดรายการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน เป็นต้น นอกจากนี้ การกำหนดช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินงาน เช่น การขายสินทรัพย์ที่ซื้อมาในราคาที่สูงหรือต่ำกว่าทุน หรือ การซื้อสินทรัพย์ที่หมดประโยชน์แล้วมาบันทึกบัญชีใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าสินทรัพย์ การเร่งการรับรู้ ค่าใช้จ่ายให้สูงขึ้น เช่น การคิดค่าเสื่อมราคาเพิ่มขึ้น หรือการรับรู้การขาดทุนจากการด้อยค่าของ สินทรัพย์ การตัดจำหน่ายหนี้สงสัยจะสูญเพิ่ม เป็นต้น สำหรับในบางกิจการใช้กลยุทธ์การล้างบาง (Take a Big Bath) คือการรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกินจริงในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารใหม่ เพื่อให้ใน อนาคตจะได้แสดงกำไรที่เพิ่มขึ้น

คุณภาพกำไร (Earnings Quality)

คณะกรรมการกำกับดูแลมาตรฐานการบัญชี (FASB) ได้ให้คำนิยาม เกี่ยวกับคุณภาพกำไร ว่า คือ กำไรที่แท้จริง (Real Earnings) เป็นกำไรที่มีคุณภาพ เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงแทนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้ และเป็นกำไรที่ได้มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำของธุรกิจ รวมทั้งกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรจากการดำเนินงานเพียงครั้งเดียว (One Time Gain or Loss) มุมมองนี้ กำไรที่แท้จริง เป็นกำไรที่มีคุณภาพจะมีความใกล้เคียงกันระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน หักด้วยรายการที่เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งหรือที่เรียกว่ารายการพิเศษ (Extra-ordinary Items) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีได้มีการยกเลิกการนำเสนอรายการพิเศษ คุณภาพกำไร เป็นความสามารถของตัวเลขกำไรในอดีต ในการพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรในอนาคต (Predictive Value of Earnings) อย่างไรก็ตามในมุมมองทฤษฎี Agency Theory ได้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของฝ่ายบริหาร ในการตกแต่งตัวเลขกำไร (Earnings Management) ซึ่งส่งผลทำให้คุณภาพของกำไรลดลง โดยการตกแต่งรายได้ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน และส่งผลให้รายการกำไรคงค้างที่ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เพิ่มขึ้น (Discretionary Accrual)

ในอดีต ผู้ใช้งบการเงิน มีการใช้ข้อมูลโดยพิจารณาแต่เพียงกำไรสุทธิทางบัญชี (Accounting Numbers) ในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) ถึงแม้ในเวลาต่อมา จะมีมาตรฐานในเรื่องของการวิเคราะห์ กำไรต่อหุ้น (Earnings Per share: E.P.S) ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกิจการเฉลี่ยต่อหุ้น ซึ่งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเพิ่มขึ้นกว่าการพิจารณากำไรสุทธิในภาพรวมแต่เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม การใช้เกณฑ์คงค้าง ก็มีจุดอ่อนในแง่ของการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมตกแต่งกำไรของฝ่ายบริหารในการบริหารจัดการกำไรให้เป็นไปตามความต้องการ (Earnings Management) และทำให้เกิดผลเสียหายแก่นักลงทุน ดังเช่น กรณีศึกษาการล่มสลายของบริษัทยักษ์ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่าง Enron และ Worldcom

วรงค์ดี ทูมมานนท์ (2547) ได้อธิบายคำนิยามคุณภาพกำไร ตามแนวคิดของ Stickney (1996) ว่า หมายถึงความสามารถของกำไรที่สะท้อนกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร ตัวเลขกำไรที่อาศัยการประมาณการที่ซับซ้อนกว่าจะได้มาซึ่งตัวเลขกระแสเงินสดในอนาคตจะถือว่ามีคุณภาพต่ำ เช่นเดียวกับ Dechow และ Dichev (2002) อธิบายว่ากระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานสะท้อนให้เห็นถึงกำไรอย่างต่อเนื่องและใช้พยากรณ์กำไรในอนาคตได้ดีกว่ากำไรสุทธิตามเกณฑ์คงค้าง ในขณะที่มุมมองกำไรของผู้ถือหุ้น Thomas R. Robinson และคณะ (2004) อธิบายว่าเป็นการประเมินความแตกต่างและกำหนดค่านิยมของคุณภาพกำไร ตัวอย่างคุณภาพกำไร ได้แก่ กำไรสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ ช่วยในการประเมินกระแสเงินสด และกำไรต้องสะท้อนหลักความระมัดระวังรอบคอบ

สัจจวัฒน์ จันทร์หอม (2554) อธิบายแนวคิดนิยามคุณภาพกำไรของ Dechow, Ge and Schrand (2010) ว่า คุณภาพกำไรที่สูงกว่าย่อมทำให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของผลการดำเนินงานของบริษัทได้มากกว่า ซึ่งข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้วย โดย 1) คุณภาพของกำไรขึ้นอยู่กับความ

เกี่ยวข้องกับต่อการตัดสินใจของข้อมูล ภายใต้รูปแบบการตัดสินใจหนึ่ง ๆ เท่านั้น โดยผู้ตัดสินใจจะพิจารณาว่าค่าใดมีคุณภาพหรือไม่; 2) คุณภาพตัวเลขกำไรที่รายงานจะมีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าข้อมูลสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานด้านการเงินของกิจการหรือไม่; และ 3) คุณภาพกำไรจะถูกกำหนดจากความสัมพันธ์ของทั้งผลการดำเนินงานด้านการเงินต่อการตัดสินใจและความสามารถของระบบบัญชีที่จะวัดผลการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม คุณภาพกำไร ไม่ได้มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการประเมินมูลค่าหุ้นเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ในการทำนายผลการดำเนินงานด้านการเงินด้วย

Sloan (1999) ได้พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไรจากโมเดลของ Sloan (1996) โดยมุ่งเน้นไปที่การวัดรายการเกณฑ์ค้างจากการดำเนินงานสุทธิ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ 1) รายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน โดยวิเคราะห์จากการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้บวกด้วยการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ บวกด้วยการลดลงของเจ้าหนี้และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย บวกด้วยการลดลงของภาษีเงินได้ค้างจ่ายบวกด้วยการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นและการลดลงของหนี้สินหมุนเวียนอื่น 2) รายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ โดยคำนวณจากกำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษ ลบด้วยกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน หลังจากนั้น Sloan เอาค่าที่คำนวณองค์ประกอบทั้งสองส่วนหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนคงค้าง เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกำไรระหว่างบริษัทที่มีขนาดแตกต่างกันดังนี้

รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Non-Discretionary Accruals) และรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals) สำหรับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารจะช่วยแจ้งงบการเงินสะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัทได้ดียิ่งขึ้น แต่รายการที่ขึ้นกับดุลยพินิจจะสะท้อนถึงมูลค่าของการตกแต่งตัวเลขที่ส่งผลต่อการบิดเบือนงบการเงินของกิจการ รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารสะท้อนผลต่างระหว่างยอดรวมของรายการคงค้างในปีปัจจุบันซึ่งหารด้วยสินทรัพย์รวมปีก่อนกับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยมีตัวแบบที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้

$$NDA_t = TA_{t-1} / A_{t-2}$$

โดยที่ NDA_t หมายถึง รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในปีปัจจุบัน
 TA_{t-1} หมายถึง รายการคงค้างรวมปีก่อน
 A_{t-2} หมายถึง สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของสองปีที่ผ่านมา

ดังนั้น การวิเคราะห์คุณภาพของกำไร บริษัทที่มี DA สูง จะพบว่า บริษัทดังกล่าวมีการตกแต่งตัวเลขกำไรในระดับสูง และจะพบว่าจะมีความน่าเชื่อถือของงบการเงินน้อยกว่ากิจการอื่น ๆ และเมื่อวิเคราะห์แนวโน้มของ DA ที่ผ่านหากมีแนวโน้มที่ลดลง แสดงให้เห็นว่าผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น สะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของกำไรมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งช่วยให้นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจงบการเงินดีขึ้น กิจการมีความสามารถในการเปลี่ยนกำไรตามเกณฑ์คงค้างเป็นเกณฑ์ในเงินสดที่สูงขึ้น หรือสอดคล้องต่อเนื่องไม่มี Lag time ในการปฏิบัติงาน ก็จะสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการที่สามารถพยากรณ์ในอนาคตได้อย่างถูกต้องมากขึ้น อันสอดคล้องกับกลยุทธ์

และนโยบายของรัฐบาลที่จะให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและการสนับสนุนการลงทุนของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งช่วยเศรษฐกิจขับเคลื่อนและเติบโตต่อไปในอนาคต มีความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance)

ในมุมมองของ Jones Model (1991) ได้มีการสร้างโมเดลเพื่อคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (NDA) ดังนี้

$$NDA_t = \alpha_1(1/A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t / A_{t-1}) + \alpha_3(PPE_t / A_{t-1})$$

โดยที่ NDA_t หมายถึง รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในปีปัจจุบัน

ΔREV_t หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา

PPE_t หมายถึง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิของปีปัจจุบัน

A_{t-1} หมายถึง สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของปีที่ผ่านมา

$\alpha_1 \alpha_2 \alpha_3$ หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย ซึ่งคำนวณจากสมการถดถอย ดังนี้

$$TA_t / A_{t-1} = \alpha_1(1 / A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t / A_{t-1}) - \alpha_3(PPE / A_{t-1}) + e_t$$

โดยที่ TA_t หมายถึง รายการคงค้างรวมของปีปัจจุบัน

e_t หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนการประมาณการในปีปัจจุบัน

ต่อมาได้มีการปรับปรุงโมเดลใหม่ เป็น Modified Jones Model (1991) โดย Dechow Sloan and Sweeney โดยเพิ่มตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของยอดขายเชื่อ (ΔREC_t) เพื่อลบกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ (ΔREV_t) โดยมาจากหลักการพื้นฐานว่าผู้บริหารสามารถจัดการกำไรผ่านการรับรู้รายได้ของยอดขายเชื่อได้ง่ายกว่าการจัดการกำไรผ่านการรับรู้รายได้จากการขายเงินสด ซึ่งตัวแบบที่ใช้ในการคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals)

$$NDA_t = \alpha_1(1/A_{t-1}) + \alpha_2[(\Delta REV_t / \Delta REC_t) / A_{t-1}] + \alpha_3(PPE_t / A_{t-1})$$

โดยที่ ΔREC_t หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้สุทธิในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา

e_t หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนการประมาณการในปีปัจจุบัน

สำหรับตัวแปรอื่น ๆ เป็นตัวแปรเดียวกับ Jones Model สำหรับในงานวิจัยนี้ ใช้ต้นแบบของ Modified Jones Model ในการวิเคราะห์ NDA_t

2.1.5 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) VS ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

ทฤษฎีตัวแทน ได้รับ การพัฒนาเพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการบริษัทขนาดใหญ่ (Jensen & Meckling, 1976) อธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยที่ฝ่ายแรกคือตัวการ (Principal) เป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุน ของธุรกิจได้มอบอำนาจการบริหารจัดการบริษัทให้กับฝ่ายที่สองซึ่งเรียกว่าตัวแทน (Agent) ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ และเพื่อที่จะติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของตัวแทนหรือ ผู้จัดการได้อย่างใกล้ชิด และสามารถใช้อำนาจที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างแท้จริง จึงยอมที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายตรวจสอบติดตาม (Monitoring Cost) เพื่อลดปัญหาการขัดแย้งของผล ประโยชน์ และความเสียหายร่วมกันระหว่างตัวการและตัวแทน (Fama & Jensen,

1983) โดยใช้กระบวนการกำกับดูแลกิจการ การมีคณะกรรมการตรวจสอบ และการสอบทานรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Anand, 2008; Clarke, 2004) อีกทั้งส่งผลให้องค์กรมีการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และมีประสิทธิภาพ

มุมมองของแนวคิดนี้ ตัวแทน จะพยายามสร้างให้เกิดกลไกความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใสโดยกำหนดให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี การมีคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อลดกระบวนการกำกับ/ตรวจติดตามการทำงานของตัวแทน สร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติงาน และสามารถระดมเงินทุนจากนักลงทุน อันสะท้อนความสามารถในการบริหารจัดการและผลตอบแทนที่จะได้รับ ดังนั้น ในมุมมองนี้ ผู้บริหารที่เป็นตัวแทนขององค์กรจะเลือกนักบัญชีผู้ปฏิบัติงานโดยพิจารณาจาก ผลตอบแทนที่ได้รับและต้นทุนที่เสียไป (Benefit & Cost) เนื่องจากการจ้างแรงงาน เพื่อจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานกำหนดเท่านั้น โดยไม่ได้มุ่งหวังการเงินจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย และไม่มีความคิดที่จะมุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของนักบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและสภาพแวดล้อมเชิงเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลจะเป็นไปตามที่มาตรฐานระบุหลักเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ (Mandatory Disclosure) เท่านั้น ความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานการบัญชีที่ถูกกำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแล นโยบายของฝ่ายบริหารและความสามารถในการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหารจะถูกกำหนดให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อลดข้อผิดพลาดและต้นทุนด้านการตรวจติดตามโดยกลุ่มนักลงทุน เช่น นักลงทุนสถาบัน มากกว่าคำนึงถึงชื่อเสียงของกิจการจากการเปิดเผยข้อมูล และจะพบว่ากิจการที่มีกลุ่มผู้ถือหุ้นอิสระจำนวนมาก จะพบว่าฝ่ายบริหารจะมีการตกแต่งตัวเลขมากกว่ากลุ่มอื่น แต่จะลดลงหากพบว่ามีบทลงโทษจากการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน (Political Cost)

ในขณะที่ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนี้ เป็นการนำเสนอมุมมองด้านบวกของผู้บริหารในการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคม (Freeman, 1984) ผู้บริหารต้องสร้างความพึงพอใจต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์และความสำเร็จของบริษัท ซึ่งมีความหลากหลายประกอบด้วย พนักงาน ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิต องค์กรชุมชนในท้องถิ่น นักลงทุนและตลาด แนวคิดนี้ ผู้บริหารจะใช้ความสามารถในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อมุ่งให้เกิดความแตกต่างในคุณภาพของสินค้าและบริการที่เหนือคู่แข่ง และใช้แนวคิดด้าน CSR เพื่อประชาสัมพันธ์และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน และสร้างความโปร่งใส และมีชื่อเสียงให้กับกิจการ ซึ่งช่วยให้ให้นักลงทุนสามารถตัดสินใจและเลือกลงทุนในกิจการก่อนกิจการอื่น ๆ และมุ่งมั่นที่จะใช้แนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคม นักลงทุนจะได้ผลตอบแทนที่เป็นธรรม โดยพิจารณาความพึงพอใจจากหลายฝ่าย มิใช่การทำกำไรสูงสุด แต่เป็นการทำให้กิจการสู่ความยั่งยืน พนักงานและฝ่ายบริหารมีความพอใจในการทำงานและการได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรม ซึ่งต้องมีต้นทุนที่นักลงทุนสามารถยอมรับได้ ในการได้รับข้อมูลที่เหมาะสมเพียงพอในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทฤษฎีนี้จึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ไปสู่ความได้เปรียบแข่งขันอย่างยั่งยืน (Waldman, Siegel, & Javidan, 2006) เชื่อมโยงปัจจัยภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (ดร.ธีรพร ทองชะโชค, 2556)

ในมุมมองของ Stakeholder Theory จะมุ่งเน้นให้มีการสร้างความโปร่งใส และการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของนักลงทุนและเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรธุรกิจเพื่อสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบเชิงแข่งขัน โดยจะส่งเสริมให้เกิด การเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วนและเพียงพอต่อการตัดสินใจประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของกิจการ ตามความสมัครใจ (Voluntary Disclosures) มากกว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานซึ่งระบุข้อกำหนดขั้นต่ำในการเปิดเผย อันทำให้เกิดการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน ในการเข้าร่วมทุนและสร้างความแตกต่างของกิจการ ผู้บริหารจะมุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจให้เกิดความพร้อมในทุกด้านเพื่อความได้เปรียบเชิงแข่งขัน การมุ่งเน้นการพัฒนาพนักงาน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญสำหรับองค์กรและให้โอกาสในการพัฒนาสมรรถนะที่เหนือกว่าคู่แข่ง ในด้านการสร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรม และการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาชีพบัญชี ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ ทักษะด้านความรู้และมาตรฐานการบัญชีเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของนักบัญชี และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้ นักบัญชีได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันก่อให้เกิดชื่อเสียง และการได้รับการยอมรับจากนักลงทุนและตลาด รวมถึงผู้บริหาร อันนำไปสู่ความสำเร็จในด้านวิชาชีพ ดังนั้น กรอบแนวคิดสำหรับงานวิจัยนี้ จึงเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมากกว่า จะมุ่งเน้นมุมมองด้านทฤษฎีตัวแทน สำหรับสภาพแวดล้อมหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสมาชิกของอาเซียน

2.1.6 ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory)

เป็นแนวคิดที่สะท้อนเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารในการตัดสินใจ เมื่อมีสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อตัดสินใจทางเลือกในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดกับสถานการณ์ รวมถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการวิเคราะห์และประเมินผล และการใช้วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นโอกาสในการสร้างทางเลือกที่เป็นประโยชน์กับองค์กร โดยอาจรวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากรภายใต้สถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ผู้บริหารอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเพื่อเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และก่อประโยชน์สูงสุด

แนวคิดในการบริหารสถานการณ์ ผู้บริหารจะให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ต่าง ๆ ขององค์กร ตัวแปรต่าง ๆ ทรัพยากร และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความน่าจะเป็นของทางเลือก หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจะคำนึงถึงความเหมาะสมในการตัดสินใจดำเนินงานภายใต้สถานการณ์เหล่านี้ให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและความพึงพอใจของหลายฝ่าย เช่น พนักงาน นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย ผู้บริหารจะเลือกหนทางที่ดีที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมกับแต่ละองค์กร ซึ่งอาจไม่ได้มีวิธีการแค่วิธีเดียว และขึ้นอยู่กับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์

2.2 ภาพรวมธุรกิจของกลุ่มเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม

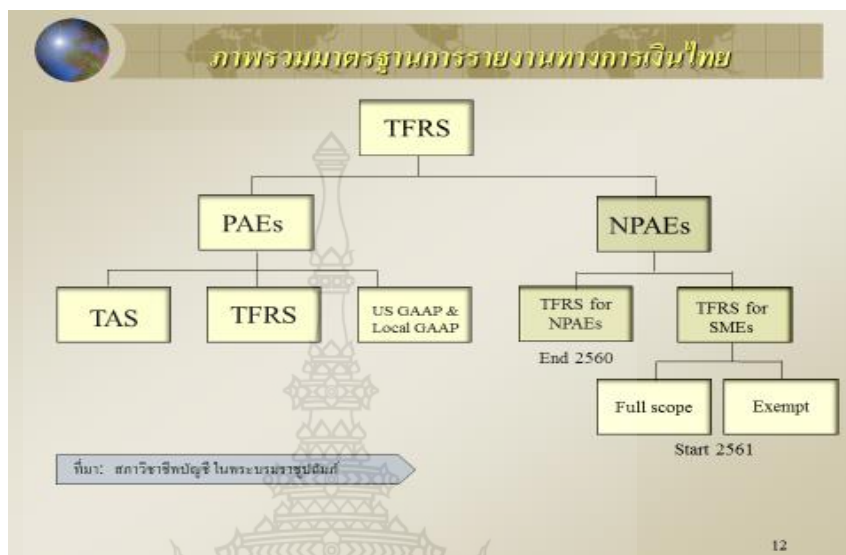
ในช่วงปี 2557 – 2563 พบว่าสภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยหลังจากที่ประเทศไทย ได้เข้าเป็นสมาชิกภูมิภาคอาเซียน พบว่าประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกและการนำเข้ากับอาเซียนเพิ่มขึ้นจากเดิม และมีความได้เปรียบในด้านการใช้นวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ช่วยให้สุขภาพและคุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น ในการบูรณาการรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพในสายตาของลูกค้า ซึ่งอาหารไทยได้รับการยอมรับทั่วโลก และเป็นที่ยอมรับ ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ OTOP มากขึ้น อันเป็นโอกาสสำหรับตลาดไทย ในการนำสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปส่งออกได้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีประเด็นเกี่ยวกับข้อกฎหมาย การรับรองสินค้าคุณภาพตามมาตรฐานสากล การพัฒนาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันจากวัตถุดิบคุณภาพ ที่ต้องใช้นวัตกรรมในการพัฒนาต่อยอดด้านการตลาด และการสร้างเครือข่าย รวมทั้งการสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืน การสร้างกลยุทธ์ทางการตลาด การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Accounting) มาช่วยสร้างจุดแข็ง และการให้บริการที่เป็น One Stop Service และสอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความรวดเร็ว สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 ของคณะรัฐมนตรี อันช่วยให้เกิดการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการไปยังกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผ่านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมถึงกิจกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของไทยเป็นที่สนใจของชาวโลก การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและวิธีปรับตัวของธุรกิจ ซึ่งเพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน กิจการมีความจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ รวมถึงการบริหารจัดการ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ เพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับกิจการ

ธุรกิจเกษตร หรือกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในประเทศไทย ถึงแม้จะมีสภาพเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอันเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ย ค่าของเงิน รวมถึงในช่วงปี 2562 – 2563 ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจที่มีการชะลอตัว ประสบกับสถานการณ์โควิด ที่ทำให้เศรษฐกิจมีการชะลอตัว ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีสากล ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก และมีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานสากล เพื่อเปรียบเทียบได้ และสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของกิจการ ซึ่งมุมมองในธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่มยังมีความสดใส และเป็นที่ต้องการในระดับสากล แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด ทำให้การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการอื่น ๆ ต้องมีการปรับตัวเองค่อนข้างมาก มีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาด การใช้สื่อ social มากขึ้นแทนการเปิดร้าน และธุรกิจอาหารยังคงมีความจำเป็นต่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งจากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีกลับพบว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีมีผลกระทบต่อธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงธุรกิจเกษตรค่อนข้างน้อย เนื่องจาก ยังคงมีความต้องการอาหารและเครื่องดื่มในปริมาณค่อนข้างมาก

2.3 ภาพรวมมาตรฐานการบัญชีไทยและมาตรฐานรายงานทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชีไทยและมาตรฐานรายงานทางการเงิน สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 2557 – 2561 ประกอบด้วยขุมมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS for PAEs (ปรับปรุง 2557 – 2563) ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติในการจัดทำและนำเสนองบการเงินในช่วงปี 2557 – 2563 สำหรับภาพ 2 เป็นการอธิบายภาพรวมของมาตรฐานการบัญชีไทยในปัจจุบัน และแนวทางในการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี

ภาพ 2 ภาพรวมมาตรฐานรายงานทางการเงิน

- มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 เรื่องกระแสเงินสด

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2561) เรื่องงบกระแสเงินสด เป็นมาตรฐานการบัญชีที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 7 เรื่องงบกระแสเงินสด (IAS 7: Statement of Cash Flows, Bound Volume 2016) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการ ผ่านทางงบกระแสเงินสดซึ่งจำแนกกระแสเงินสดในระหว่างงวดออกเป็น กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow from Operating Activities); กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flow from Investing Activities); และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Cash Flow from Financing Activities) โดยสามารถแสดงส่วนของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ สำหรับฉบับปรับปรุงปี 2562 ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญกับช่วงปี 2557 – 2563 ในขณะที่ฉบับปรับปรุง 2559-62 มีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินของกิจการที่เกิดจากกิจกรรมการจัดหาเงิน ทั้งที่เป็นรายการเงินสดและรายการที่ไม่ใช่เงินสด เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงินและการเปิดเผยเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินตาม TAS1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน

งบกระแสเงินสด ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเกณฑ์เงินสด และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินผลการตัดสินใจทางการเงินของฝ่ายบริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดำเนินงาน การตัดสินใจลงทุนและการตัดสินใจจัดหาเงินในรอบระยะเวลาที่เสนอรายงาน ไม่ว่าในด้าน ดังนี้ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และวิศรุต ศรีบุญนาท, 2559)

1. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ที่มีการรับหรือจ่ายเงินสดในรอบระยะเวลาที่เสนอรายงาน เนื่องจากงบกระแสเงินสดจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์เงินสด ภายใต้เกณฑ์เงินสด รายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีจะรับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด มิใช่เมื่อเกิด ซึ่งแตกต่างไปจากเกณฑ์คงค้างที่ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมลงทุนและกิจการจัดหาเงินที่ได้มีการรับหรือจ่ายเงินสดในรอบระยะเวลาที่เสนอรายงานซึ่งแม้จะมีได้มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดของรอบระยะเวลาที่เสนอรายงาน แต่มีผลกระทบต่อโครงสร้างทุนและสินทรัพย์ของกิจการ แม้รายการดังกล่าวต้องไม่นำมารวมในงบกระแสเงินสดเพราะมิได้มีการใช้เงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด แต่ต้องเปิดเผยให้ทราบไว้ในส่วนอื่นของงบการเงิน เช่น หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ขอบเขตของมาตรฐานนี้ กำหนดให้กิจการ ต้องมีการจัดทำงบกระแสเงินสดและงบกระแสเงินสดรวม ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ โดยใช้เกณฑ์เงินสด และต้องแสดงงบกระแสเงินสดเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินของกิจการที่นำเสนอในแต่ละงวดเปรียบเทียบกับปีก่อน ผู้ใช้งบการเงินจะทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง และสามารถวิเคราะห์กิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การลงทุนและการจัดหาเงิน รวมถึงเงินสดที่กิจการต้องการในการดำเนินงาน เพื่อชำระค่าภาระผูกพัน และเพื่อจ่ายค่าตอบแทน ดังนั้น งบกระแสเงินสดเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ โครงสร้างทางการเงินของกิจการ ความสามารถในการบริหารจัดการทางการเงินในอดีตและการประมาณกระแสเงินสดในอนาคต และใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร กระแสเงินสดสุทธิ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในระดับราคา วิเคราะห์สภาพคล่องและความอยู่รอดของธุรกิจ

ในการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด งานวิจัยนี้จะวิเคราะห์แนวโน้มของกระแสเงินสดในแต่ละกิจกรรม รวมถึงกระแสเงินสดส่วนเกิน (FCF) โดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มอุตสาหกรรม กิจการ PAEs มีการจัดทำงบกระแสเงินสดตามปกติ แต่มีการปรับปรุงรายการเกี่ยวกับงบกระแสเงินสดให้เป็นไปตามมาตรฐาน TAS 7 กระแสเงินสด ที่มีการปรับปรุงและบังคับใช้ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ ยกเว้นการเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี ซึ่งบังคับใช้กับงบการเงินปี 2559 เป็นต้นไป ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีได้แก่

- การบังคับใช้มาตรฐาน TAS 41 เกษตรกรรม ในการรับรู้และวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางชีวภาพ ณ จุดเก็บเกี่ยว ด้วยการวัดมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการเก็บเกี่ยว (Fair Value Less Cost to Sale) และมีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การรับรู้ต้นทุนของพืชที่ให้ผลผลิต (Bearer Plant)

- การบังคับใช้ TFRS 13 มูลค่ายุติธรรม โดยเพิ่ม คำนิยามของคำว่า มูลค่ายุติธรรมใหม่ การอธิบายหลักเกณฑ์การวัดมูลค่าและการรับรู้รายการ การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- การปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี TAS 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน เช่น การปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดประเภทรายการหนี้สินหมุนเวียนและไม่หมุนเวียนภายใต้ข้อตกลงในรอบระยะเวลาบัญชี และการเปิดเผยรายการในส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่สามารถกลับรายการไปยังกำไรสุทธิได้ และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่ไม่สามารถกลับรายการไปยังกำไรสุทธิได้

- การปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี TAS 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ ในการวัดมูลค่า ณ วันที่ในงบการเงิน และประเภทของสินค้าคงเหลือที่ต้องแสดงภายใต้หัวข้อดังกล่าว

- ร่างมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การบัญชีสำหรับการเกษตร

ก่อนที่จะกล่าวถึงการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่มีผลต่อผู้ใช้งบการเงินซึ่งกำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศและมาตรฐานการบัญชีแต่ละฉบับ มาทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานแต่ละฉบับ ได้แก่ มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) ราคาทุนเดิม (Historical Cost) ราคาทุนปัจจุบัน (Current Cost) มูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ราคาตลาดซื้อขายคล่อง (Liquidity Market Price) มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต (Present Value of Estimated Future Cash Flows) มูลค่าที่ได้มา (Entry Value) มูลค่าที่ได้รับ/มูลค่าที่ต้องจ่าย (Realizable Value/Exit Value) มูลค่าจากการใช้ (Value in Use) มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (Recoverable Amount) ราคาตลาดซื้อขายคล่อง (Liquidity Market Price) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน TAS 40 (Investment Property) ซึ่งให้สิทธิเลือกในการวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือราคามูลค่ายุติธรรม นอกจากนี้ยังมีมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับตราสารทางการเงิน (Financial Instruments) ซึ่งกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยราคายุติธรรม ดังนี้

มูลค่ายุติธรรม (Fair Value)

ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard Board: IASB) และคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา (Financial Accounting Standard Board: FASB) ได้ให้ความหมายมูลค่ายุติธรรมว่าเป็นราคาที่ได้รับการขายสินทรัพย์ หรือจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน ในรายการปกติระหว่างผู้มีส่วนร่วมในตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า ซึ่งจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 เรื่อง การบัญชีสำหรับการเกษตรได้ให้ความหมาย มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สิน เป็นจำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนกันในขณะที่ทั้งสองฝ่าย มีความรอบรู้ และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองกันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน

ราคาทุนเดิม (Historical Cost)

เป็นเกณฑ์ในการวัดค่าองค์ประกอบของงบการเงินในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนซึ่งในการวัดมูลค่าใช้หน่วยเงินตราบันทึกสินทรัพย์ หนี้สิน ด้วยจำนวนเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่ายไป ด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งนำไปแลกเปลี่ยนสินทรัพย์นั้นหรือจะต้องชำระ ณ วันที่เกิดรายการ (วันที่ได้มา)

ราคาทุนปัจจุบัน (Current Cost)

เป็นเกณฑ์ในการวัดค่าองค์ประกอบของงบการเงินในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนซึ่งในการวัดมูลค่าใช้หน่วยเงินตราแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน ด้วยจำนวนเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่ายหรือจะต้องชำระ ในขณะนั้น (วันที่ในงบดุล)

มูลค่าปัจจุบัน (Present Value)

เป็นเกณฑ์ในการวัดค่าองค์ประกอบของงบการเงินในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนซึ่งในการวัดมูลค่าใช้หน่วยเงินตราบันทึกสินทรัพย์ หนี้สิน ด้วยจำนวนกระแสเงินสดรับ-จ่ายสุทธิในอนาคต ที่ปรับด้วยอัตราคิดลด ให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน (วันที่ได้มา)

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต (Present Value of Estimated Future Cash Flows)

หมายถึงราคาที่มีการประมาณกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายในอนาคตโดยใช้ อัตราคิดลดที่เหมาะสม

มูลค่าที่ได้มา (Entry Value)

หมายถึง ราคาสินทรัพย์ที่ได้มา (Asset's Acquisition Price) หรือราคาเปลี่ยนแทนสินทรัพย์ (Asset's Replacement Cost) เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งราคาสินทรัพย์คือ ราคาซื้อสินทรัพย์นั้น หรือกรณีต้องการตีราคาโรงงานและอุปกรณ์ใหม่แต่ไม่สามารถหาราคาตลาดได้กำหนดมูลค่ายุติธรรมจึงใช้ราคาเปลี่ยนแทนหักค่าเสื่อมราคาสะสมเป็นราคาตีใหม่

มูลค่าที่ได้รับ/มูลค่าที่ต้องจ่าย (Realizable Value/Exit Value)

เป็นเกณฑ์ในการวัดค่าองค์ประกอบของงบการเงินในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนซึ่งในการวัดมูลค่าใช้หน่วยเงินตราแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน ด้วยจำนวนเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดที่อาจได้มาหรือคาดว่าจะต้องจ่ายตามปกติของกิจการมิใช่การบังคับขาย เช่น ลูกค้า สินค้า ในขณะนั้น (วันที่ในงบดุล)

มูลค่าจากการใช้ (Value in Use)

หมายถึง มูลค่าของกิจการที่เพิ่มขึ้นจากการใช้สินทรัพย์ เช่น อาจพิจารณาถึงมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง และจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ณ วันสิ้นสุดอายุการใช้งาน ซึ่งกิจการจะต้องมีการประมาณกระแสเงินสดรับและจ่ายในอนาคตและใช้อัตราคิดลด (Discounts Rate) ที่เหมาะสม

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (Recoverable Amount)

หมายถึง มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด หรือมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์นั้นแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ราคาตลาดซื้อขายคล่อง (Liquidity Market Price)

หมายถึง ราคาที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้อย่างอิสระ ตลาดที่ต้องมีผู้เต็มใจซื้อและขายตลอดเวลาทำการ ปริมาณซื้อขายในตลาดมีมาก รายการมีลักษณะเหมือนกันและต้องมีการเปิดเผยราคาต่อสาธารณชน

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (Investment Property)

หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ (ที่ดิน หรืออาคาร หรือส่วนของอาคาร (ส่วนควบอาคาร) หรือทั้งที่ดินและอาคาร) ที่ถือครอง (โดยเจ้าของหรือโดยผู้เช่าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน) เพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่า หรือจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของสินทรัพย์ หรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ ไม่ได้มีไว้เพื่อ

- 1) ใช้ในการผลิตหรือจัดหาสินค้าหรือให้บริการ หรือใช้ในการบริหารงานของกิจการ หรือ
- 2) ขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติ

อสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้ใช้งาน

หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ที่ถือครอง (โดยเจ้าของ หรือโดยผู้เช่าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน) เพื่อใช้ในการผลิตหรือจัดหาสินค้าหรือให้บริการ หรือใช้ในการบริหารงานของกิจการ

ตราสารทางการเงิน (Financial Instruments)

คือหลักฐานแสดงการถือครองและสิทธิเรียกร้องต่างๆ ที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นำออกมาจำหน่ายเพื่อระดมเงินจากผู้ลงทุน และนำมาจดทะเบียนเพื่อให้มีการซื้อขายในตลาดรอง และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จำแนกตราสารทางการเงินที่ทำการซื้อขายในปัจจุบัน สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ตราสารทุน (Equity Securities) เป็นตราสารที่ให้สิทธิการเป็น “เจ้าของกิจการ” แก่ผู้ลงทุน ดังนั้น ในฐานะเจ้าของกิจการ ผู้ลงทุนจึงมีโอกาที่จะได้รับผลตอบแทนที่ดีถ้ากิจการมีผลการดำเนินงานดี และมีความเสี่ยงที่จะขาดทุนหรือไม่ได้ผลตอบแทน ถ้าผลการดำเนินงานของกิจการไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้น ฯลฯ
2. ตราสารหนี้ (Debt Securities) เป็นตราสารที่ให้สิทธิการเป็น “เจ้าหนี้ของกิจการ” แก่ผู้ลงทุน ซึ่งในฐานะเจ้าหนี้ ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นๆ ตามที่ได้มีการกำหนดไว้ โดยผู้ออกตราสารหนี้จะระบุอัตราผลตอบแทน กำหนดวันจ่ายดอกเบี้ย และวันครบกำหนดไถ่ถอนตราสารไว้อย่างชัดเจน เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ ตัวแลกเงิน ฯลฯ
3. หน่วยลงทุน (Unit Trust) เป็นตราสารที่ออกจำหน่ายและบริหารการลงทุนโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุน (บลจ.) เพื่อระดมเงินเข้า “กองทุน” ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลงทุนตามวัตถุประสงค์และนโยบายการลงทุนที่ระบุไว้ในหนังสือชี้ชวน ผู้ลงทุนมีฐานะเป็น “เจ้าของร่วมในทรัพย์สินของกองทุนรวม” จึงมีส่วนได้เสียและได้รับผลตอบแทนตามผลการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งจุดเด่นของการลงทุน

ในกองทุนรวมก็คือ การมีบริษัทหลักทรัพย์จัดการการลงทุนให้ จึงเหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ไม่มีเวลาดูแลการลงทุนด้วยตัวเอง

4. ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) เป็นสัญญาทางการเงินที่สร้างขึ้นในปัจจุบันเพื่อตกลงซื้อขาย หรือให้สิทธิในการซื้อขายสินทรัพย์ อ้างอิง (Underlying Asset) เช่น หุ้นสามัญ ดัชนีหลักทรัพย์ อัตราแลกเปลี่ยน ทองคำ น้ำมัน ฯลฯ ในอนาคต กล่าวคือ ทำสัญญาตกลงกันวันนี้ว่าจะซื้อหรือขายสินทรัพย์อ้างอิงจำนวนกี่หน่วย ที่ราคาเท่าใด แล้วจะส่งมอบ และชำระราคากันเมื่อใด ลักษณะเฉพาะของตราสารอนุพันธ์ คือ “มีอายุสัญญาจำกัด” เมื่อครบอายุสัญญามูลค่าของตราสารก็จะหมดลง นอกจากนี้ราคาตราสารอนุพันธ์ก็จะผันผวนไปตามราคาสินทรัพย์อ้างอิง ผู้ลงทุนจึงมักใช้ตราสารอนุพันธ์เป็นเครื่องมือเพื่อป้องกันความเสี่ยง

เมื่อทราบถึงความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องแล้ว ลำดับถัดไปจะเป็นการนำเสนอมาตรฐานการบัญชีที่อ้างอิง ดังนี้

- ร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
- มาตรฐานการรายงานฉบับนี้เกิดจากความร่วมมือในการปรับปรุงแนวทางการวัดมูลค่ายุติธรรม ระหว่าง IASB กับ FASB มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความซับซ้อน มีการเปิดเผยข้อมูลการวัดมูลค่ายุติธรรมที่มีความโปร่งใส และมีความสอดคล้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีมากยิ่งขึ้น และในการนี้ IASB ได้กำหนดให้มูลค่ายุติธรรม หมายถึง มูลค่าที่ได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือมูลค่าที่ต้องจ่ายเพื่อโอนชำระหนี้ (Exit Price) โดยมูลค่าดังกล่าวนี้ต้องอ้างอิงจากตลาดที่มีปริมาณการทำธุรกรรมสูงสุด (Principal Market) เป็นหลักโดยมีแนวปฏิบัติตามหลักการวัดมูลค่ายุติธรรม ได้แก่ (1) ขอบเขตการบังคับใช้ (2) คำนิยามของมูลค่ายุติธรรม (3) เทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรม (4) ข้อมูลและลำดับการวัดมูลค่ายุติธรรม (5) การนำมาประยุกต์ใช้สำหรับรายงานในงบการเงิน (6) แนวทางการวัดมูลค่ายุติธรรมกรณีปริมาณการทำธุรกรรมลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (7) การเปิดเผยข้อมูลการวัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งสถาบันการเงินสามารถเลือกใช้เทคนิคในการวัดมูลค่ายุติธรรมได้ 3 วิธี คือ (1) วิธีเปรียบเทียบราคาตลาด (2) วิธีต้นทุน (3) วิธีรายได้ โดยจะต้องอ้างอิงข้อมูล (Input) ที่สามารถสังเกตได้จากตลาด (Observable Input) เป็นหลัก และใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ (Unobservable Input) ให้น้อยที่สุด ซึ่งสถาบันการเงินจะต้องพิจารณาจัดลำดับข้อมูลที่นำมาใช้ออกเป็น 3 ระดับ (Fair Value Hierarchy : Level 1, Level 2, Level 3) เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถวิเคราะห์แนวทางการวัดมูลค่ายุติธรรมของสถาบันการเงินได้ทั้งเชิงปริมาณ เช่น มูลค่ายุติธรรมของรายงานต่างๆ และเชิงคุณภาพ เช่น เหตุผลในการวัดมูลค่ายุติธรรม คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการวัดมูลค่ายุติธรรมของสถาบันการเงิน เป็นต้น
- การปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี TFRS 5 เรื่องสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อรอการขาย ให้จัดประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่เดิมมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน แต่มีการยกเลิกการใช้และมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย โดยมีการทำข้อตกลงสัญญาภายใน 1 ปี ให้จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อรอการขายด้วยราคาตามบัญชีหรือราคามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ไว้ภายหลังหวัข้อสินค้าคงเหลือ

- การปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี TAS 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และ TAS 40 เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน เกี่ยวกับการวัดมูลค่า การรับรู้รายการ การคิดค่าเสื่อมราคา การตีราคาสินทรัพย์และการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์
- การยกเลิกการใช้มาตรฐานการบัญชี TAS 18 เรื่อง รายได้ มาบังคับใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน TFRS 15 เรื่อง รายได้ที่ทำสัญญากับลูกค้า โดยเนื้อหาเมื่อมีการบังคับใช้มาตรฐานนี้ กำหนดให้วิธีการรับรู้รายได้ การวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมาตรฐานการบัญชีนี้บังคับใช้ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีในงวดการเงินก่อนให้ปรับปรุงที่กำไรสะสมต้นงวดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี
- การเปลี่ยนแปลงแนวคิดการใช้มาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับตราสารทางการเงิน TAS 32 TFRS 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลตราสารทางการเงิน และ TFRS 9 เรื่อง การวัดมูลค่าตราสารทางการเงิน ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่กำหนดรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน การด้อยค่าและการป้องกันความเสี่ยงตราสารทางการเงิน ซึ่งกำหนดให้รายการสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน รับรู้ด้วยมูลค่ายุติธรรม และกำหนดให้รับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานทางการเงิน ให้ปรับปรุงในกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีในกำไรสะสมต้นงวด ซึ่งถูกกำหนดโดยนโยบายการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี TAS 8 โดยมาตรฐานกำหนดให้มีการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลังกับงบการเงินงวดก่อนเพื่อเปรียบเทียบ

2.4 ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)

ความสามารถในการทำกำไร เป็นความสามารถในการทำกำไรของกิจการ รวมถึงผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการนั้น โดยพิจารณาจากรายได้ ค่าใช้จ่าย ผลกำไรและผลขาดทุนต่าง ๆ ของกิจการตลอดจนแนวโน้มในอนาคต ส่วนของผู้ถือหุ้นที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสม่ำเสมอ การจ่ายเงินสดปันผล และผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการนั้นด้วย (นุชจรี พิเชษฐกุล, 2559) นักลงทุนให้ความสำคัญกับข้อมูลอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรมากกว่าอัตราส่วนอื่น ๆ ในการพิจารณาผลการดำเนินงานและความสามารถของกิจการในอนาคต และประเมินกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต (future Cash Flow) ทั้งในรูปของเงินปันผลและกำไรจากการลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ อันเกิดจากผลกำไรที่กิจการทำได้ เช่นเดียวกับ ศิริดา นวลประดิษฐ์ (2547) อธิบายเพิ่มเติมว่า การวิเคราะห์กำไรเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาสำหรับผู้ถือหุ้นในการพิจารณา Capital Gain แล้ว ในส่วนของเจ้าหน้าที่สถาบันการเงินและสินเชื่ออื่น ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลการพิจารณาสินเชื่อ หรือการระดมทุน ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ ฯลฯ ส่วนงานวิจัยของศิริพร กาญจนสุทธิแสง (2549) อธิบายว่าอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร เป็นข้อมูลที่ช่วยให้ธุรกิจประเมินผลทางเลือกในการสร้างกำไรสูงสุดและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เช่น อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ทำให้ทราบว่ากิจการได้ผลตอบแทนอย่างไร เมื่อไหร่ ธุรกิจมีความสามารถในการก่อให้เกิดกำไรได้มากน้อยเพียงใด และสามารถเปรียบเทียบผลการลงทุน รวมถึงใช้ในการวางแผนงาน / นโยบายได้ในอนาคต และกำหนดอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร ออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1) กลุ่มอัตราส่วนที่วัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย; และ 2) ความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จะใช้ตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน โดยการวิเคราะห์ทั้งเกณฑ์คงค้างและเกณฑ์เงินสด ซึ่งประกอบด้วย (นุชจรี พิเชฐกุล, 2559; อธิกา แรมวิโรจน์, 2549) ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Assets: ROA),

2.5 โครงสร้างผู้ถือหุ้น (Shareholders Structure)

ในงานวิจัยนี้ มีมุมมองเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น โดยแบ่งแนวคิดโครงสร้างของผู้ถือหุ้น เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายตัว และแบบกระจุกตัว

1. กลุ่มผู้ถือหุ้นแบบกระจายตัว (Dispersed Shareholders Structure) ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้ถือหุ้นอิสระ และไม่มี ความเกี่ยวข้องกัน หรือเรียกว่ากลุ่ม Free-Flot: FF ซึ่งจะพบว่าผู้ถือหุ้นแต่ละรายมีส่วนในการถือหุ้นน้อยมาก และอาจถือหุ้นไม่เกิน 5% บริษัทที่มีลักษณะนี้จะมีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัว มีการแบ่งแยกระหว่างความเป็นเจ้าของและอำนาจการควบคุม อาจมีการจ้างผู้บริหารมืออาชีพโดยผ่านการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารของบริษัทให้บริหารงาน ในมุมมองของทฤษฎี Agency Theory อธิบายว่า บริษัทที่มีกลุ่มผู้ถือหุ้นที่มีการกระจายตัวมาก ๆ พบว่าจะมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บริหารที่มีอำนาจควบคุมบริษัทกับผู้ถือหุ้นที่แท้จริง (Conflict of Interest) และจะมีการตกแต่งตัวเลขทางการเงินมากกว่ากลุ่มอื่นในการฟ้องถ่ายสินทรัพย์ของกิจการ เพื่อสร้างความมั่งคั่งของผู้บริหาร ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเป็นต้นทุนจากการใช้ตัวแทน (Agency Cost) และต้นทุนในการกำกับดูแล (Monitoring Cost) เช่น การจ้างหน่วยงานกำกับดูแลภายในที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารมาสอบทานการทำงานของฝ่ายบริหาร การกำหนดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายนอกในการสอบทานงบการเงิน ความขัดแย้งดังกล่าวเกิดขึ้นได้เนื่องจากอำนาจของผู้ถือหุ้นอิสระมีส่วนน้อย และมองว่าไม่คุ้มค่าที่จะออกมาตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารเพียงลำพัง และการรวมตัวของผู้ถือหุ้นอิสระทำได้ยาก ทำให้อำนาจการบริหรนั้นถูกผูกขาดรวมถึงการจัดทำและนำเสนอ งบการเงินของฝ่ายบริหาร

2. กลุ่มผู้ถือหุ้นที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว (Concentrated Shareholders Structure) หมายถึงกลุ่มของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีสิทธิ์ในการออกเสียงเพียงพอที่จะควบคุมกิจการ เช่น กิจการครอบครัว (Family Firm) ที่ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนในสกุลเดียวกัน หรือหมายถึงกิจการที่มีการลงทุนโดยกลุ่มสถาบันการเงิน หรือเรียกว่านักลงทุนสถาบัน ซึ่งถึงแม้ว่าจะถือหุ้นไม่ถึงเกณฑ์ในการเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่แต่มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการผ่านฝ่ายบริหาร ผู้ถือหุ้นใหญ่จะมีอำนาจในการกระทำการ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ในมุมมอง Agency Theory มองว่าผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่และอาจทำการ ยักยอกผลประโยชน์ส่วนตนซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายกับกิจการทั้งมูลค่าภาพรวมและมูลค่าหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นที่ไม่มีอำนาจในการควบคุม เนื่องจากไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามในมุมมองของ Stakeholders theory จะมองว่า ผู้บริหารไม่มีความจำเป็นในการกระทำดังกล่าว แต่จะพยายามสร้าง และสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใส และสร้างความน่าเชื่อถือเนื่องจากเป็นกิจการของตนเอง และสร้างความได้เปรียบแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่ง และงานวิจัยในอดีตพบว่า กิจการที่มีการลงทุนโดยนัก ลงทุนสถาบัน จะพบว่ามี ความน่าเชื่อถือของงบการเงินและคุณภาพกำไรที่ดีกว่ากลุ่มผู้ถือหุ้นที่มี โครงสร้างการกระจายตัว

งานวิจัยของ Francis, Schipper, Ijiri, และ Vincent (2005) พบว่ากิจการในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบ Dual Class Firms หรือแบบที่มีสิทธิ์ออกเสียงไม่เท่ากัน พบว่าจะมี เส้น ERC (Earnings Response Coefficient) น้อยกว่ากลุ่มที่มีการถือหุ้นแบบมีสิทธิ์ออกเสียงเท่ากัน ในขณะที่มุมมองของ Warfield, Wild และ Wild (1995) พบว่าหากผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารมีการถือหุ้นเพิ่มขึ้นในบริษัท จะช่วยลดโอกาสที่ผู้บริหารจะรายงานกำไรที่ไม่สะท้อนกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Wang (2006) กิจการที่มีโครงสร้างแบบผู้ถือหุ้นที่เป็นแบบครอบครัว (Family Firms) และมีการถือหุ้นเพิ่มขึ้น คุณภาพของกำไรจะสูงขึ้นตามการถือหุ้น และงานวิจัยของเกียรตินิยม คุณติสุข (2009) พบว่า ความระมัดระวังทางการบัญชี (Accounting Conservatism) จะเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนการถือหุ้นโดยครอบครัว ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะใช้ตัวชี้วัดโครงสร้างของผู้ถือหุ้นเป็นปัจจัยอิสระที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไร

2.6 สมมติฐานการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี และคุณภาพกำไรของกิจการ มีดังนี้

ปรีชา มาตรา (2549) ได้ศึกษาการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อนและหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมีการใช้ Modified Jones Model ในการวิเคราะห์คำนวณหารายการคงค้างที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร วัดมูลค่าในการจัดการกำไร ผลการวิจัยพบว่าการตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบ มีอิทธิพลต่อการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการจัดการกำไร ซึ่งบริษัทที่มีการตรวจสอบที่เข้มแข็งจะพบว่ามีรายการเกณฑ์คงค้างที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารที่ลดลงส่งผลต่อการยับยั้งการจัดการกำไร สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกานต์ วัชรชัยทโลสถ (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหารกับการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างในดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ความสามารถในการทำกำไรในอนาคต โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปี 2538 – 2547 โดยใช้แบบจำลอง 5 แบบในการวัดรายการคงค้างจากดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร และใช้โมเดลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุและสถิติการทดสอบ t-test ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและรายการคงค้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์และผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ โดยที่กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มากกว่ารายการคงค้างรวม จึงสรุปได้ว่ากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและรายการคงค้างมีการแสดงรายการอย่างเหมาะสมในการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจในการลงทุน โดยนักลงทุนให้ความสำคัญกับกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมากกว่าการวิเคราะห์เกณฑ์คงค้างรวมจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร สำหรับความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันไปตามรายการพิเศษ การทำกำไรในอนาคต และผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ สำหรับรายการเกินปกติจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละธุรกิจซึ่งสอดคล้องกับรายการเกณฑ์คงค้างที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

สำหรับงานวิจัยนี้มีการตั้งสมมติฐานงานวิจัยในการศึกษาผลกระทบการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีและคุณภาพกำไร ดังนี้

- H1: ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (IFRS) มีอิทธิพลต่อ:
H1a) ระดับคุณภาพกำไรตามเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้าง (CFO/NI); H1b) กำไรคงค้างที่ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสด (DAC); H1c) ผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์รวม (ROA);
- H2: กิจการที่มีโครงสร้างเงินทุนแบบกระจุกตัว (Family firm และ Institution) จะมี: H2a) ระดับคุณภาพกำไรตามเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้าง (CFO/NI); H2b) กำไรคงค้างที่ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสด (DAC); H2c) ผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์รวม (ROA); H2d) มากกว่ากิจการที่มีโครงสร้างเงินทุนแบบกระจายตัว

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและคุณภาพกำไรของธุรกิจเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากงบการเงินรวมและรายงานทางการเงิน ประจำปี 2557 – 2563 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื้อหารายละเอียด มีดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 35 บริษัท โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรวมและงบการเงินประจำปี 2557 – 2563 จำนวน 7 ปี ซึ่งเป็นบริษัทที่มีการลงทุนและมีหน้าที่ในการจัดทำงบการเงินรวมและนำเสนอข้อมูลรายงานทางการเงิน ณ รอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม – 31 ธันวาคม จำนวนทั้งสิ้น 245 ชุดข้อมูล ดังแสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม

กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		
ลำดับ	ชื่อบริษัท / หมวดธุรกิจการเกษตร	อักษรย่อ
1.	บริษัท อีเทอเนล เอนเนออี จำกัด (มหาชน)	EE
2.	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	GFPT
3.	บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	LEE
4.	บริษัท แมกซ์ เมทัล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	MAX
5.	บริษัท นอร์ทอีส รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)	NER
6.	บริษัท พีพี ไพร้ม จำกัด (มหาชน)	PPPM
7.	บริษัท ศรีตรัง แอโกรอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	STA
8.	บริษัท ไทย รับเบอร์ลาเท็กซ์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TRUBB
9.	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	TWPC
10.	บริษัท อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	UPOIC
11.	บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	UVAN
12.	บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	VPO

ตาราง 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		
ลำดับ	ชื่อบริษัท / หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม	อักษรย่อ
13.	บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	APURE
14.	บริษัท เอเชียน ซี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ASIAN
15.	บริษัท บางกอกแรรันซ์ จำกัด (มหาชน)	BR
16.	บริษัท น้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (มหาชน)	BRR
17.	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	CBG
18.	บริษัท ซี เฟรชอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	CFRESH
19.	บริษัท ห้างเย็นโซติวัฒน์ขนาดใหญ่ จำกัด (มหาชน)	CHOTI
20.	บริษัท เชียงใหม่โพรเซสฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	CM
21.	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	CPF
22.	บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	CPI
23.	บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริงส์ จำกัด (มหาชน)	F&D
24.	บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	HTC
25.	บริษัท ลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	LST
26.	บริษัท มาลีกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	MALEE
27.	บริษัท เอ็มเค เรสโตรองท์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	M
28.	บริษัท โออิชิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	OISHI
29.	บริษัท โอสดสภา จำกัด (มหาชน)	OSP
30.	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	SNP
31.	บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	SSF
32.	บริษัท ทรัพย์ศรีไทย จำกัด (มหาชน)	SST
33.	บริษัท ทropicoolแคปปิง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	TC
34.	บริษัท ไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TFG
35.	บริษัท ทิปก๊ ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	TIPCO

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดในการวัดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีจากข้อมูลงบการเงินในการปรับปรุงนโยบายการบัญชีจากกำไรสะสมที่ยังไม่จัดสรรต้นงวดในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินซึ่งต้องมีการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง สำหรับการวัดคุณภาพกำไร ใช้โมเดลของ Modified Jones Model (1991)

$$TA_t / A_{t-1} = \alpha_1(1/ A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t / A_{t-1}) - \alpha_3(PPE / A_{t-1}) + e_t$$

โดยที่	ΔREV_t	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา
	ΔREC_t	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้สุทธิในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา
	PPE_t	หมายถึง	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิของปีปัจจุบัน
	A_{t-1}	หมายถึง	สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของปีที่ผ่านมา
	$\alpha_1 \alpha_2 \alpha_3$	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย ซึ่งคำนวณจากสมการถดถอย ดังนี้
	TA_t	หมายถึง	รายการคงค้างรวมของปีปัจจุบัน
	e_t	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนการประมาณการในปีปัจจุบัน

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลรายงานการเงินประจำปีของกลุ่มธุรกิจเกษตร หมวดธุรกิจเกษตร เปรียบเทียบกับธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 35 บริษัท ปี 2557 – 2563 จำนวน 245 ชุดข้อมูล โดยมีกระบวนการขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินเกี่ยวกับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การบัญชี ที่ปรับปรุงในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน โครงสร้างผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) และรายการอื่น ๆ จากงบการเงินประจำปี

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหารายการเกณฑ์คงค้างทั้งหมด (TA_t) ตามวิธีการหากระแสเงินสด จากสมการ ดังนี้

$$TA_t = NI_t - CFO_t \quad (2)$$

โดยที่	TA_t	หมายถึง	รายการคงค้างรวม
	NI_t	หมายถึง	กำไรสุทธิก่อนหักรายการพิเศษ
	CFO_t	หมายถึง	กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 ประมาณการค่าสัมประสิทธิ์โดยการคำนวณสมการถดถอย เพื่อนำไปแทนค่าในสมการ ดังนี้

$$TA_t / A_{t-1} = \alpha_1(1/ A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t / A_{t-1}) - \alpha_3(PPE / A_{t-1}) + e_t$$

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (NDA_t) ดังนี้

$$NDA_t = \alpha_1(1/ A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t / \Delta REC_t) / A_{t-1} + \alpha_3(PPE_t / A_{t-1})$$

ขั้นตอนที่ 5 คำนวณหารายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (DAC_t) ดังนี้

$$DAC_t = \{TA_t / A_{t-1}\} - NDA_t$$

โดยที่	TA_t	หมายถึง	รายการคงค้างรวม
	NI_t	หมายถึง	กำไรสุทธิก่อนหักรายการพิเศษ
	CFO_t	หมายถึง	กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน
	ΔREV_t	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา
	ΔREC_t	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้สุทธิในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา
	PPE_t	หมายถึง	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิของปีปัจจุบัน
	A_{t-1}	หมายถึง	สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของปีที่ผ่านมา
	e_t	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนการประมาณการในปีปัจจุบัน

3.3.2 การทดสอบค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง

3.3.2.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

(1) การวิเคราะห์ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis การวิเคราะห์กระแสเงินสด ความสามารถในการทำกำไร โดย TREND และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมกับข้อมูลปริมาณ และการวิเคราะห์ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วนทางการเงิน ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติ Multiple Regression Analysis และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ Correlation

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้น ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอาหาร หมวดยุทธศาสตร์และหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เนื้อหาที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

4.1 ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

4.2 ค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

4.2.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

4.2.3 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร หมวดยุทธศาสตร์และหมวดอาหารและเครื่องดื่ม

4.2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร หมวดยุทธศาสตร์และหมวดอาหารและเครื่องดื่ม

4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติจากการรวบรวมข้อมูลงบการเงินกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร จำนวน 35 บริษัท โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรวมประจำปี 2557 – 2563 จำนวน 245 ชุดข้อมูลแสดงรายละเอียดในตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด (N = 245)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด (Minimum)	ค่าสูงสุด (Maximum)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน (S.D.)
TA _t	-53698331000.00	43012918000.00	437181029.90	6124264718.15
A _{t-i}	2982171.06	634050559000.00	22888183635.63	91651945578.62
ΔREV _t	-15894112939.00	62905539000.00	981996157.46	7037660745.08
ΔREC _t	-7631841000.00	6736190000.00	53874313.39	1022634647.11
PPE _t	1640948.87	205487501000.00	8065389233.64	28147090188.03
IMPACT	52966000.00	136248876.00	968705.97	11672185.19

จากตาราง 4.1 จะเห็นว่าจากชุดข้อมูล 245 ชุดข้อมูลตัวแปรตามคือ รายการคงค้างรวม (TA_t) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 437.18 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 6,124.26 ล้านบาท ส่วนตัวแปรอิสระ คือ สินทรัพย์รวมต้นงวด (A_{t-1}) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22,888.18 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 91,651.95 ล้านบาท การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม (ΔREV_t) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 981.996 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 7,037.66 ล้านบาท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ (PPE_t) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8,065.39 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 28147.09 ล้านบาท การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้รวม (ΔREC_t) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.87 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1,022.63 ล้านบาท

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ที่มีการปรับปรุงในกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร ณ วันต้นงวด ในช่วงรอบระยะเวลางบการเงิน 2557 – 2563 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าเฉลี่ยผลกระทบที่ทำให้กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรต้นงวดเพิ่มขึ้น 0.97 ล้านบาท ในขณะที่ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.17 ล้านบาท ซึ่งผลกระทบส่วนใหญ่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในปี 2563 ที่มีผลกระทบจากการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีเครื่องมือทางการเงินตาม TFRS 7, TFRS 9 และ TAS 32 รายการถัดมา มีการปรับปรุงผลกระทบเพียงเล็กน้อยในปี 2561 เป็นเรื่องของการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS 15 เรื่องรายได้ที่ทำสัญญาเกี่ยวกับลูกค้า ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานบางส่วน ในมุมมองของฝ่ายบริหารถือว่าไม่มีสาระสำคัญและไม่กระทบต่อการเงิน จึงไม่ได้เปิดเผยรายการดังกล่าวเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน หรือเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงินให้กับผู้ใช้งบการเงินได้ทราบ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่จะลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรายการการวัดมูลค่าสินทรัพย์ หรือหนี้สินที่อาจมีผลกระทบ ซึ่งในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน จะพบว่าการจำหน่ายรายการสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกำไรของกิจการในอนาคต ถ้ารายการดังกล่าวกระทบต่อกระแสเงินสดของกิจการในอนาคต

4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

4.2.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร หมวดธุรกิจเกษตรและหมวดอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 35 บริษัท โดยใช้แบบจำลอง ดังนี้

$$TA_t / A_{t-1} = \alpha_1(1/A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t / A_{t-1}) - \alpha_3(PPE / A_{t-1}) + e_t$$

ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร โดยใช้การวิเคราะห์หลายตัวแปร (Multivariate Analysis) ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) จึงได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปร

อิสระทุกตัวที่นำมาศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กันสูงหรือไม่ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อนของ Pearson

Pearson	$1/A_{t-1}$	$\Delta \text{REV} / A_{t-1}$	PPE / A_{t-1}
TA_t / A_{t-1}	0.8395 0.000***	0.393 0.000***	1.000 0.000***
$1/ A_{t-1}$		0.359 0.000***	0.124 0.000***
$\Delta \text{REV}_t / A_{t-1}$			0.220 0.000***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

จากตาราง 4.2 พบว่า รายการคงค้างรวม (TA_t / A_{t-1}) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ $1/A_{t-1}$ และการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta \text{REV}_t / A_{t-1}$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ซึ่งรายการคงค้างรวม (TA_t / A_{t-1}) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ $1/A_{t-1}$ และการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta \text{REV}_t / A_{t-1}$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.8395 และ 0.393 ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ (PPE / A_{t-1}) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เช่นเดียวกัน

$1/ A_{t-1}$ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta \text{REV}_t / A_{t-1}$) และที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สุทธิ (PPE / A_{t-1}) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.359 และ 0.124 ตามลำดับ

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta \text{REV}_t / A_{t-1}$) กับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ (PPE / A_{t-1}) นั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

4.2.2 ผลของการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุแสดงในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 Model Summary^b

Model	R	R ²	Adjusted R ²	S.E.	Durbin -Watson
1	0.851	0.725	0.724	2.571746514	2.054

a. Predictors (Constant), PPE / A_{t-1} , $\Delta \text{REV}_t / A_{t-1}$

b. Dependent Variable: TA_t / A_{t-1}

จากตาราง 4.3 พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างรวม (TA_t / A_{t-1}) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม เท่ากับ 0.724 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ $1/A_{t-1}$ การเปลี่ยนแปลงของ

รายได้รวม ($\Delta REV_t / A_{t-1}$) และ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ (PPE/ A_{t-1}) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายการคงค้างรวม (TA_t/A_{t-1}) ได้ร้อยละ 72.40 ซึ่งส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 27.60 เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษา ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานโดยประมาณเท่ากับ 2.57 เป็นค่าประมาณของรายการคงค้างรวม (TA_t/A_{t-1}) ที่เก็บข้อมูลเบี่ยงเบนจากตัวแบบ สำหรับการตรวจสอบความเป็นอิสระของค่าความคลาดเคลื่อน ทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ Durbin-Watson ได้ค่าเท่ากับ 2.054 แสดงให้เห็นว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระ เนื่องจากมีค่าอยู่ระหว่าง 1.5 – 2.5 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในทิศทางบวกและมีความเหมาะสม หลังจากนั้นนำค่า Unstandardized Coefficient ของค่า α_1 , α_2 , α_3 ที่ได้จากค่า Unstandardized Coefficient เท่ากับ 83.949, 3.929, และ 0.927 ตามลำดับ โดยมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หรือ 99% สำหรับการทดสอบปัญหา Multicollinearity จากการตรวจสอบค่า VIF test พบว่ามีค่าอยู่ในระดับที่ไม่เกิน 3.3 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันกับตัวแปรอิสระอื่นในระดับที่ยอมรับได้และไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

4.2.3 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร หมวดธุรกิจเกษตรและหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ผลการวิเคราะห์เป็นการทดสอบว่าคุณภาพกำไรในแต่ละปีมีคุณภาพกำไรแตกต่างกันหรือไม่ โดยทำการทดสอบสมมติฐานดังนี้

H_0 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหารในแต่ละปีไม่แตกต่างกัน

H_1 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหารในแต่ละปีแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 แสดงสถิติพื้นฐานของ DAC ในแต่ละปี

ปี	N	Mean	S.D.	S.E.	Min	Max
2557	35	6519187613	3.37943E+11	57122849297	-7711307484	2.00355E+12
2558	35	-580207340.4	16359619816	2765280459	-5.6438E+10	3298208858
2559	35	-8.0464E+10	4.83512E+11	44490271748	-1.55255E+12	34747012209
2560	35	-4.0959E+10	2.63208E+11	44490271748	-1.5585E+12	29653911616
2561	35	-4.249358.221	18802035274	3178124022	-9.00925410	33638759133
2562	35	39013302710	1.64940E+11	27879924367	-4.7895E+10	9.63538E+11
2563	35	-9.6266E+10	6.4823E+11	1.43417E+11	-3.5963E+12	3.37311E+11

จากตาราง 4.4 ซึ่งให้เห็นว่ารายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหารหลังจากที่ธุรกิจเกษตรและอาหารได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ยกเว้นก่อนที่จะมีการบังคับใช้มาตรฐานใหม่ เช่นในปี 2561 และ 2562 ที่จะมีการบังคับใช้มาตรฐาน TFRS 15 เรื่อง รายได้ตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า และเห็นชัดเจนในปี 2562 ก่อนการบังคับใช้มาตรฐาน TFRS 7, TFRS 9, และ TAS32 เรื่องตราสารทางการเงิน ซึ่งมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงรายการมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ผู้บริหารจะมีพฤติกรรมในการตกแต่งตัวเลขรายการทางการเงินเพิ่มขึ้นก่อนที่จะมีการบังคับใช้มาตรฐานใหม่ ซึ่งมีผลทำให้รายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหารมีรายการเพิ่มขึ้น หลังจากที่มีการบังคับใช้มาตรฐานใหม่แล้ว รายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหารจะมีแนวโน้มลดลงในปีถัดไป ซึ่งผลกระทบจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

ตาราง 4.5 แสดงค่าความแปรปรวนของ DAC ในแต่ละปี

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	91003665720236000000000.000	1	91003665720236000000000.000	.775	.379
Within Groups	28515996472646206000000000.000	243	117349779722823900000000.000		
Total	28607000138366440000000000.000	244			

จากตาราง 4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ค่า sig. เท่ากับ 0.379 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 95 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 หมายความว่า คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหารในแต่ละปีไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าพฤติกรรมของฝ่ายบริหารจะมีความพยายามในการตกแต่งตัวเลขทางการเงินในช่วงก่อนบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ก็ตาม แต่ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่แตกต่างกันมากนัก

4.2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร หมวดธุรกิจเกษตรและหมวดอาหารและเครื่องดื่ม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร หมวดธุรกิจเกษตรและหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ H_1 และ H_2 ซึ่งผลการวิจัยแสดงในตาราง 4.6 – 4.8

ตาราง 4.6 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: DAC

b. All requested variables entered.

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	5042275403648218500000000.000	4	1260568850912054600000000.000	1.077	.369 ^b
	Residual	28102772598001598000000000.000	240	1170948858250066600000000.000		
	Total	28607000138366420000000000.000	244			

a. Dependent Variable: DAC

b. Predictors: (Constant), 1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Beta	Tolerance
1	(Constant)	337724551317.496	362741591798.721	.931	.353		
	IMPACT	-.980.251	1893.901	-.033	.605	.982	1.018
	Group	48860663040.499	47453531553.764	.068	1.030	.942	1.062
	FS	-.46260718240.704	36128562531.328	-.082	.202	.992	1.009
	TYPE	33125456944.835	29254662454.335	.075	1.132	.938	1.067

a. Dependent Variable: DAC

จากตาราง 4.6 เป็นการทดสอบสมมติฐาน H1a : ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไรตามเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้าง (CFO/NI) ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี (Impact) โครงสร้างผู้ถือหุ้น (Type) กลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน (Group) และขนาดของกิจการ (Firm Size) ไม่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไร (CFO/NI) ที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ในตาราง 4.7 เป็นการทดสอบสมมติฐาน H1b : ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) มีอิทธิพลต่อระดับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (DAC) ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี (Impact) โครงสร้างผู้ถือหุ้น (Type) กลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน (Group) และขนาดของกิจการ (Firm Size) ไม่มีอิทธิพลต่อระดับของ

รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (DAC) ที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน H1 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้น และขนาดของกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไรและการตกแต่งกำไรของธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Not Support H1)

ตาราง 4.7 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.133 ^a	.018	.001	342191300042.8367000000000000	2.036

a. Predictors: (Constant, 1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group

b. Dependent Variable: DAC

ANOVA^a

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	504227540364821850000000.000	4	126056885091205460000000.000	1.077	.369 ^b
Residual	28102772598001598000000000.000	240	117094885825006660000000.000		
Total	28607000138366420000000000.000	244			

a. Dependent Variable: DAC

b. Predictors: (Constant, 1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Beta	Tolerance
(Constant)	337724551317.496	362741591798.721		.931	.353		
1 IMPACT	-.980251	1893.901	-.033	-.518	.605	.982	1.018
Group	48860663040.499	47453531553.764	.068	1.030	.304	.942	1.062
FS	-.46260718240.704	36128562531.328	-.082	-1.280	.202	.992	1.009
TYPE	33125456944.835	29254662454.335	.075	1.132	.259	.938	1.067

a. Dependent Variable: DAC

จากตาราง 4.8 เป็นการทดสอบสมมติฐาน H2 : ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดจากผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) ผลการวิจัย เป็นดังนี้

ตาราง 4.8 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group ^b		Enter

a. Dependent Variable: ROA

b. All requested variables entered.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.450 ^a	.202	.189	7.64117	2.052

a. Predictors: (Constant), 1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group

b. Dependent Variable: ROA

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3557.891	4	889.473	15.234	.000 ^b
	Residual	14013.002	240	58.388		
	Total	17570.893	244			

a. Dependent Variable: ROA

b. Predictors: (Constant), 1= GENERAL, 2= FAMILY FIRMS 3= MIXED, Firm Size = IOG TA, IMPACT, Group

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-46.466	8.100	-.5736	.000		
	IMPACT	-1.411E-007	.000	-.194	.3336	.982	1.018
	Group	4.338	1.060	4.094	.000	.942	1.062
	FS	4.764	.807	5.905	.000	.992	1.009
	TYPE	1.256	.653	1.922	.056	.938	1.067

a. Dependent Variable: ROA

ในตาราง 4.8 ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี (Impact) มีอิทธิพลเชิงลบต่อความสามารถในการทำกำไร คือผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ในขณะที่พบว่ากลุ่มอาหารและเครื่องดื่มมีผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ที่สูงกว่ากลุ่มธุรกิจเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือ ณ ระดับ

ความเชื่อมั่น 99% โครงสร้างเงินทุนธุรกิจที่แตกต่างกัน ไม่มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ในขณะที่กลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน (Group) และขนาดของกิจการ (Firm Size) ที่แตกต่างกัน มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0,01 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน H2 สรุปได้ว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี กลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน และขนาดของกิจการ มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรที่แตกต่างกัน (support H2)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะงานวิจัย

ในการวิจัยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้น ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอาหาร หมวดธุรกิจการเกษตรและหมวดอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับเนื้อหารายละเอียดในบทนี้ ประกอบด้วย

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 การอภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้
- 5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ในช่วงปี 2557 – 2563 ของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการเลือกปฏิบัติ มีผลต่อกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่กิจการรับรู้ผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ประจำงวด อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยในอดีต (Sloan 1996; Dechow and Sloan, 2001; Wattz and Zimmerman, 2001) ได้อธิบายพฤติกรรมเกี่ยวกับการตกแต่งกำไร (Quality) ว่ามีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันในระหว่างที่มีการรับรู้หรือการวัดมูลค่าสินทรัพย์ หรือหนี้สินนั้น ๆ อยู่อย่างแตกต่างกัน และจะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินอย่างมาก ถ้ารายการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสด จะมีผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่มากกว่า และตามแนวทางของทฤษฎี Agency Theory ผู้บริหารจะมีการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดผลกระทบต่อกระแสเงินสด ซึ่งเป็นเหตุปัจจัยให้นักลงทุนมีการตระหนัก หรือกังวลในการเปิดเผยข้อมูลรายงานทางการเงิน อันส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงิน และยอมให้มีกระบวนการตรวจสอบที่เพิ่มมากขึ้น หรือยอมให้มีต้นทุนในกระบวนการตรวจสอบ เพื่อเรียกจ่ายให้มีการเปิดเผยข้อมูล ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี มักพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบ Family Firm มักจะเลือกนโยบายการบัญชีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในบัญชีกำไรสะสมที่ยังไม่จัดสรรต้นงวดและแยกแสดงเป็นรายการเฉพาะให้นักลงทุนได้เห็นมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามไม่พบความแตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญทางสถิติในแต่ละกลุ่ม และพบว่าผลกระทบดังกล่าว มีการปรับปรุงหรือปรับแต่ง เพื่อลดผลกระทบไม่ให้กระทบกับกระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งทำให้การการเกิดรายการคงค้างตามการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารมีความผันผวนในช่วงของการก่อนประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีใหม่ และจะค่อย ๆ ลดลงเรื่อย ๆ

5.1.2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพกำไรและระดับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ การเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 – 2563

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ในหมวดของธุรกิจเกษตร และกลุ่มอาหาร และเครื่องดื่ม โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจ ซึ่งแต่ละกิจการจะมีความแตกต่างกันใน โครงสร้าง และขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของแต่ละธุรกิจ ในงานวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์ระดับรายการคงค้าง ของภาพรวมกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารตามกลุ่มธุรกิจ ว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใดตาม แบบจำลอง Modified Jones (1991) ซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมทั้งหมดธุรกิจ โดยใช้ข้อมูลเพียง 35 บริษัท ที่สามารถค้นหาข้อมูลรายงานการเงินประจำปี โดยใช้งบการเงินในช่วง 1 มกราคม – 31 ธันวาคม ในรอบระยะเวลาบัญชี ประจำปี 2557 – 2563 ซึ่งเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการ บัญชี ตามที่สภาวิชาชีพได้ลงราชกิจจานุเบกษาและประกาศบังคับใช้ อันสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ ได้ประกาศใช้ก่อน 1-2 ปี แล้วประเทศไทยได้ดำเนินการบังคับใช้ ในฐานะประเทศสมาชิก เพื่อ ประโยชน์ในการเปรียบเทียบงบการเงิน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลรายงานทางการเงินจากข้อมูล ออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.setsmart.com) ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ต้อง หยุดชะงักในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์โควิด ตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย หยุดให้บริการข้อมูลช่วงระยะเวลาหนึ่ง ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี ต้องมีการปรับย้อนหลังในช่วง งบการเงินประจำปี 2562 และ 2563 ซึ่งทำให้บริษัทมหาชน ส่วนใหญ่ ต้องรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี จึงได้นำมาสู่การขยายขอบเขตระยะเวลาของ งานวิจัยเพื่อให้ครอบคลุมมากขึ้น

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้บริหารของบริษัทส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่จะศึกษาผลกระทบของ การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี และมีความพยายามในการตกแต่งตัวเลข เพื่อลดผลกระทบที่อาจมี ผลต่อกระแสเงินสดของกิจการและกำไรตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งส่งผลให้รายการคงค้างที่เกิดจากการใช้ ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีเพิ่มสูงขึ้นและจะค่อย ๆ ลดลง เมื่อมีการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีแล้ว อย่างไรก็ตามกลับพบว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่มีอิทธิพล อย่างเป็นสาระสำคัญต่อระดับคุณภาพกำไรที่แตกต่างกันในกลุ่มธุรกิจ ผู้บริหารมีความพยายามที่จะลด ผลกระทบส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน หรือเรียกว่า สิ่งที่เป็นคลื่นรบกวนต่อความน่าเชื่อถือของ งบการเงิน (Noise) เช่น การขายสินทรัพย์ หรือการจำหน่ายหนี้สินออกจากบัญชีให้น้อยที่สุด เพื่อลด ผลกระทบจากการวัดมูลค่าตามมาตรฐานใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งมีผลกระทบ โดยตรงต่อกระแสเงินสดของกิจการ

ผลการศึกษาระดับคุณภาพกำไรในแต่ละปี พบว่ามีความผันผวนในช่วงก่อนที่มีการบังคับ ใช้มาตรฐานการบัญชี 1 ปี แต่อย่างไรก็ตามไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของการวิเคราะห์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในแต่ละปีของรายการคุณภาพกำไรตามแนวทางของ Modified Jones Model (1991) ทั้งนี้อาจมีข้อจำกัด จากการใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ซึ่งไม่ครบถ้วน และควรมีการขยาย ขอบเขตเพิ่มขึ้น

จากการวิเคราะห์โปรแกรม SPSS พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้าง (TA_t) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ คือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV_t / A_{t-1}$) การเปลี่ยนแปลงของรายการสินทรัพย์รวมเฉลี่ยต้นงวด ($1/A_{t-1}$) และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE_t / A_{t-1}) โดยตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หรือมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มขึ้นของรายการคงค้างรวม (TA_t) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ α 0.01 หรือระดับความเชื่อมั่น 99% ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์รวมเฉลี่ยต้นงวด และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์และส่งผลให้รายการคงค้างรวม (TA) เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่น สะท้อนให้เห็นว่าการลดลงหรือการเพิ่มขึ้นของการคิดค่าเสื่อมราคาในตัวสินทรัพย์ การตีราคาสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เพิ่มขึ้น / ลดลง ส่งผลกระทบต่อรายการคงค้างรวม (TA) แต่อย่างไรก็ตาม ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรายการดังกล่าวกับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารอย่างมีสาระสำคัญ (DAC) เป็นเพียงคลื่นที่มีการแกว่งตัวในช่วงก่อนที่มีการประกาศใช้มาตรฐานฉบับใหม่เท่านั้น และจะมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ

5.1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพกำไร โดยใช้การวิเคราะห์ผลต่างจากเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้าง (CFO/NI) และการวิเคราะห์เกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (DAC) พบว่าในช่วงก่อนที่มีการบังคับใช้มาตรฐานมีการแกว่งตัวของรายการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่ามีปัจจัยใดส่งผล หรือมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับคุณภาพกำไร ทั้งผลต่างจากเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้าง (CFO/NI) รวมถึง รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จึงต้องปฏิเสธสมมติฐาน H1 สรุปได้ว่า ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่แตกต่างกัน กลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน และขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อระดับคุณภาพกำไร ($\alpha = 0.05$) ในขณะที่ปัจจัยด้านผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน และกลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร คือผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ที่แตกต่างกัน (ROA) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการตกแต่งกำไรชั่วคราว เพื่อลดทอนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อสะท้อนกำไรตามเกณฑ์คงค้างเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจของนักลงทุนจากการเปลี่ยนแปลง โดยเลื่อนการเปิดเผยผลกระทบให้ช้าลงหรือเร็วขึ้นเพื่อตกแต่งกำไร ซึ่งอยู่ในระดับที่สามารถทำได้ภายใต้กรอบมาตรฐานการบัญชีที่เปิดโอกาสให้ทำได้ และจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป แต่รายการดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าหากในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี ฝ่ายบริหารก็จะมีการประเมินผลกระทบและปรับปรุงการใช้เกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับกำไรในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กำไรที่กระทบกับกระแสเงินสดของกิจการ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H2 ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี มีอิทธิพลเชิงลบต่อความสามารถในการทำกำไร ในขณะที่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่แตกต่างกัน กลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกัน และขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไร ($\alpha < 0.05$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยศึกษาจากงบการเงินรวมประจำปี 2557 – 2563 ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงินให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบงบการเงิน และในช่วงสถานการณ์โควิด 2562 – 2563 อันเป็นช่วงที่กิจการต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน จากผลของการบังคับใช้มาตรฐานสากลและความพยายามของสภาวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นพฤติกรรมของฝ่ายบริหารในการตกแต่งตัวเลขทางการเงิน ในช่วงก่อนการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี เพื่อลดผลกระทบ หรือชะลอการเปิดเผยข้อมูลให้ช้าลงตามช่องทางที่มาตรฐานการบัญชีสามารถทำได้ และจะค่อย ๆ ลดรายการดังกล่าวลง อันสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุदारัตน์ แจ็งใจดี (2559) ดังนั้น ถึงแม้ว่าการตกแต่งตัวเลข จะเป็นพฤติกรรมที่ทำความความน่าเชื่อถือรายงานทางการเงินลดลง แต่กลับพบว่า ฝ่ายบริหารจะมีพฤติกรรมในการเลือกตกแต่งรายงานทางการเงิน จากช่องทางของทางเลือก มาตรฐานการบัญชีที่เปิดช่องให้สามารถปฏิบัติได้ เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในระยะสั้น เพื่อประโยชน์ของการบริหารจัดการ หลังจากนั้นจะค่อย ๆ ลดการตกแต่งตัวเลขทางการเงินตามแนวทางทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) เพื่อไม่ให้กระทบต่อความน่าเชื่อถือของฝ่ายบริหาร หลังจากนั้น เมื่อผลกระทบลดลง ฝ่ายบริหารจะพยายามใช้แนวทางของ Stakeholder Theory ในการจูงใจนักลงทุน โดยการสร้างความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสจากการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อสร้างกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความเชื่อถือจากฝ่ายบริหาร

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้

งานวิจัยนี้ สะท้อนให้เห็นว่า การปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้เกิดข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ในการเปรียบเทียบงบการเงินทั่วโลก และทำให้เห็นถึงผล การดำเนินงาน และฐานะการเงินที่แท้จริงของกิจการ อย่างไรก็ตาม ความพร้อมในการบังคับใช้ มาตรฐาน และการเปลี่ยนแปลงการวัดมูลค่าและการรับรู้รายการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ก็เป็น สิ่งจำเป็นในการประเมินมูลค่ากิจการ ซึ่งต้องทำอย่างเพียงพอ และไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงทันที สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามแนวทางของสภาวิชาชีพ และหน่วยงานกำกับ ดูแลกิจการ มีความเหมาะสม เนื่องจาก ผลกระทบที่เกิดขึ้น ยังอยู่ในกรอบแนวทางของมาตรฐานการ บัญชีที่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานกำกับดูแล ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับสากล และพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง มาตรฐานการบัญชี ที่ต้องพัฒนา ให้ความรู้ในทางปฏิบัติที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับหลักการกำกับดูแล กิจการที่ดี เพื่อสร้างความมั่นใจ และเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน ในการตัดสินใจอย่างเหมาะสมเพียงพอ ซึ่ง การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สะท้อนให้เห็นว่า การ ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานสากล ควรต้องมีหลักการกำกับดูแลที่ดี กระบวนการในการ ตรวจสอบที่เหมาะสม เช่น การรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การสอบทานโดยหน่วยงานกำกับ ดูแล การมีมาตรฐานที่เหมาะสม เพียงพอต่อแนวทางในการปฏิบัติ สอดรับกับการปฏิบัติงาน หรือกล

ยุทธ์ศาสตร์ธุรกิจที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจตามแนวทางของ Stakeholder Theory ก็จะช่วยทำให้ทิศทางการพัฒนามาตรฐานของประเทศไทย ทัดเทียมมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับทั่วโลก

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในงานวิจัยนี้ ใช้ศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร สำหรับงบการเงินรวม ในช่วงปี 2557 – 2563 ซึ่งอาจจะไม่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์เปรียบเทียบกลุ่มธุรกิจอื่น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากผลกระทบของธุรกิจ ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของรายการเชิงเศรษฐกิจ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละธุรกิจที่มีความแตกต่างกัน และอาจมีผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ดังนั้น จึงควรขยายขอบเขตระยะเวลา หรือศึกษาในกลุ่มธุรกิจอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัย และศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบเพิ่มเติม เช่น การใช้ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี หรือหลักการกำกับดูแลอื่น ๆ ในการลดรายการคงค้างจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการพัฒนารายการบรรณวิชาชีพ เป็นต้น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีดังนี้

1. ควรขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมไปถึงวิชาชีพอื่นๆ ทั้งกลุ่มบริษัท MAI และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อสรรหาแนวทางที่จะพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพในวิชาชีพบัญชีและวิชาชีพอื่นๆ ต่อไป
2. ควรเพิ่มตัวแปรในการวิจัยให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาและสร้างตัวแบบในด้านความสำเร็จในวิชาชีพต่อไป เช่น ตัวแปรด้านความผูกพันต่อองค์กร และภาวะผู้นำ
3. ควรมีการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และสามารถเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาบริษัทให้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น
4. ควรต้องพิจารณาปัจจัยความสัมพันธ์ของนโยบายระหว่างฝ่ายบัญชีและฝ่ายบริหารให้ถูกต้องสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ

บรรณานุกรม

- ณัฐกานต์ วัชรวิทย์ (2549). “ความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหารกับการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).
- ธกานต์ ชาตวิงค์. (2550). “ผลกระทบของจริยธรรมธุรกิจและวัฒนธรรมองค์กรที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะการบัญชีและการจัดการ สาขาการบัญชี.
- นิตยา วงศ์ภินันท์วัฒนา และคณะ. (2548). “ปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมของวิชาชีพสอบบัญชี.” คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารบริหารธุรกิจ นุชจรี พิเชษฐกุล. (2559). “รายงานการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน.” พิมพ์ครั้งที่ 5 ปีที่พิมพ์ 2559. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส. 492 หน้า.
- บุญญ์วีร์ ปุชะพันธ์. (2550). “ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองของผู้สอบบัญชี กรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) และผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีขนาดย่อมและอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร.” การศึกษาดด้วยตนเอง คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พินิจ วชิรรัตนวงศ์. (มปป). “ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อจรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน.” กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรรษมน ทองรักษ์. (2554). “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองนักวิเคราะห์สินเชื่อ.” กรุงเทพฯ: หลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2543). “คุณรู้จัก Creative Accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง” กรุงเทพมหานคร : ไอออนิค อินเทอร์เน็ต ซีเอสเอส
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2549). “มิติใหม่ของงบการเงินและการวิเคราะห์” กรุงเทพมหานคร. ธรรมนิติ เพรส.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2555). “ก้าวทันมาตรฐานการรายงานทางการเงินกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทชวนพิมพ์ 50 จำกัด.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และวิภาดา ตันติประภา. (2555). “ผลกระทบของการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงานมาใช้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 2554”. วารสารวิชาชีพบัญชี, 7(20), 24. เข้าถึงได้จาก: www.jap.tbs.tu.ac.th (สืบค้นวันที่ 20 มีนาคม 2558).
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และวิศรุต ศรีบุญญา. (2559). “งบกระแสเงินสด การจัดทำและวิเคราะห์” บริษัท เอ็น วาย ซี พับลิชชิง จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 1 ปีที่พิมพ์ 2559. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (5810-053) 463 หน้า.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริมา แก้วเกิด. (2559). “การวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร.” คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา.
- สมชาย สุภัทรกุล. (2548). “แรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร TBS on Corporate Governance – การกำกับดูแลกิจการที่ดี.” กรุงเทพมหานคร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2559). “มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ฉบับรวมเล่ม 1-2 พิมพ์ครั้งที่1 มกราคม 2559 บริษัท แอคทีฟพรีนธ์ จำกัด.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). “มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2559) ฉบับรวมเล่ม 1-2 พิมพ์ครั้งที่1 มกราคม 2560 บริษัท แอคทีฟพรีนธ์ จำกัด.
- สัจจวัฒน์ จันทร์หอม. (2554). “คุณภาพกำไรของบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นและการบริหารงานโดยครอบครัว.” คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดารัตน์ แจ่มใจดี. (2559). “คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง” การค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุรพล ถวัลยวิจิตร และปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม. (2555). “ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการบัญชีผลประโยชน์พนักงานไปใช้ในธุรกิจ: กรณีศึกษาสถาบันการเงินไทย.” เข้าถึงได้จาก: www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec.../aw02.pdf. (สืบค้นวันที่ 14 มีนาคม 2558).
- อมรา ตีระศรีวัฒน์. (2549). “ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของรายงานการเงินตามทรรศนะของนักวิเคราะห์การลงไทย.” วารสารวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 ปีที่ 1
- Charles H. Gibson. (2009). “Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information.” 11e, International Student Edition. SOUTH-WESTERN. 608 pages.
- Dechow, P., Sloan, R., and Sweeney, A. (1996). “Detecting Earnings Management.” The Accounting Review, 70., 193 – 225.
- Deloitte, (2006). การนำเสนอรายงานการเงิน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2550/acc1150sp_ch2.pdf
- Hair, et.al, (2010). “การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.watpon.com/regression/chap2.pdf>
- Mahmood, S. (1998). “Corporate Governance and Business Ethics for SMEs in Developing Countries.” From <http://www.kantakji.com/fiqh/files/companies/w111.pdf>.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Kutner, Nachtsheim, and Neter. (2008). "Applied Linear Regression Models." 4 Edition, McGraw-Hill, 701 pages

ภาคผนวก

ส่วน ค : ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนงานวิจัย 100%

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ดร.พิรัชญาณ์ คานะโกะ
(ภาษาอังกฤษ) Dr. Pitachaya Kaneko
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3101501473267
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
ตำแหน่งทางวิชาการ -
ตำแหน่งทางบริหาร -
4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก พร้อมหมาย เลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail
สาขาวิชา การบัญชี
คณะ บริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เลขที่ 86 ถนนพิษณุโลก แขวงจตุรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-665-3555 ต่อ 2347; โทรศัพท์มือถือ 085-014-1836
โทรสาร 02-281-1842 email address : michiko_k2008@hotmail.com,
sukanya.k @rmutp.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญา	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันอุดมศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ปริญญาเอก	ปร.ด. (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2556
ปริญญาโท	บธ.ม. (บัญชีการเงิน)	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2541
ปริญญาตรี	บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2536
ปริญญาตรี	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป 4 ปี)	มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	2537

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
- ไม่มี -

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย -ไม่มี-

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย
ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(ภาษาอังกฤษ) The Level The Preparation of Thai Accountant
Competency, Adaptation Capacity, and The Success in Accounting Profession back into The
ASEAN Economic Community

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย
ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(ภาษาอังกฤษ) The Level The Preparation of Thai Accountant
Competency, Adaptation Capacity, and The Success in Accounting Profession back into The
ASEAN Economic Community

7.3 งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

- 2012 Pitachaya Kaneko, Phapruek Ussahawanitchakit, 2012, "Activity-Based Cost Management Strategy and Continuous Performance Improvement: Evidence of Thai Electronic Firms," International Journal of Strategic Management. Vol.12 (3), p. 67 – 82. แหล่งเงินทุน มหาวิทยาลัยมหาสารคามและ สกอ.
- 2013 Pitachaya Kaneko, Phapruek Ussahawanitchakit, Kesinee Muenthaisong, 2013, "Strategic Target Costing Effectiveness and Goal Achievement: Empirical Evidence from Exporting Gem and Jewelry Businesses in Thailand," International Journal of Business Strategy. Vol.13 (3), p.127 – 158. แหล่งเงินทุน มหาวิทยาลัยมหาสารคามและ สกอ.
- 2015 Pitachaya Kaneko. 2015. "The Relationship among Budgetary Participation, Management Accounting Systems and Accounting Values on Firm Performance." การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน้า 115 – 128.
- 2016 Pitachaya Kaneko, Purithorn Nimitpatr, Shayut Pavapanunkul, Nasaran Mahittichatkul, and Amorn Thoongsuwan. 2016. "The Survival of Traditional Thai Puppet Businesses – Hun Lakorn Lek: Emphasis on National Culture and Competitive Advantage Strategies." PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research, Volume 5 Number 2 (July – December 2016), Political Science Association of Kasetsart University Bangkok, Thailand, p. 42 – 50.
- 2017 Pitachaya Kaneko and Sarayuth Yimruan. 2017. "Combination of Strategic Management Accounting Implementation, Organizational Culture, and Human Resource Accounting Capabilities on Sustainable Competitive Advantage: Literature Review on Thai Traditional Puppetry Businesses" PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research, Volume 6 Number 1 (Jan – June, 2017), Political Science Association of Kasetsart University Bangkok, Thailand.
- 2018 Pitachaya Kaneko and Sarayuth Yimruan. 2018. "Thai Accountant Competencies, Accounting Experience, Accountability Attitude, and Adaptation Capabilities on Success in Accounting Profession after ASEAN Economic Community"